

หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พุทธศักราช ๒๕๖๕

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โรงเรียนวัดแค

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๓๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยให้โรงเรียนใช้หลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๖๑ โดยให้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, ๒, ๔ และ ๕ และปีการศึกษา ๒๕๖๓ ให้ใช้ในทุกชั้นปี โดยกำหนดให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ กำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต มีคุณภาพและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดแค จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียน ตลอดจนเกณฑ์การวัดและประเมินผล ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถกำหนดทิศทางการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ในแต่ละระดับตามความพร้อมและจุดเน้น โดยมีกรอบแกนกลางเป็นแนวทางที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ มีความพร้อมในการก้าวสู่สังคมคุณภาพ มีความรู้อย่างแท้จริง และมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงระดับสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๖๕ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และทุกคน ต้องร่วมกันรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง วางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ ไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

นางสาวธัญญา สกุลซัง
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
ความนำ	ด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์	ด
โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง	๖
โครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษา	๘
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๔
เกณฑ์การจบการศึกษา	๑๕๙

ความนำ

จากการทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำไปสู่การพัฒนา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ เจริญก้าวหน้าเป็นการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพคนของชาติให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล สอดคล้องกับ ประเทศไทย ๔.๐ โลกในศตวรรษที่ ๒๑ และทัดเทียมกับนานาชาติผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและดำรงชีวิต อย่างสร้างสรรค์ในประชาคมโลก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดแคจึงพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ด้วยการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพหลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนาการ ปรับปรุงหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วน

โรงเรียนวัดแค ได้ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ประพฤติดีและมีความรู้สมดังปรัชญาของโรงเรียน รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นทิศทางหลักในการจัดโครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา โดยมีผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ทำให้หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพ รวมทั้งมี กรอบทิศทางในการจัดการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น ครอบคลุมสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

ทั้งนี้การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนวัดแค จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดแค ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์หลักสูตรสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

หลักสูตรโรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลและ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำของสังคมมีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลกโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาในการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรโรงเรียนวัดแค ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล

๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรโรงเรียนวัดแค ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงป ระสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. มีความรู้อันเป็นสากลและความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำป ระโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

เป้าประสงค์หลักสูตร (Corporate objective)

๑. เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เป็นผู้นำที่ดีของสังคมและมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างหลากหลาย ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
๒. เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) เพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึง
๓. เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาการเรียนการสอนและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class standard)
๔. เพื่อให้การใช้งบประมาณและทรัพยากรของทุกหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วิสัยทัศน์โรงเรียน

โรงเรียนดี มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพมาตรฐาน เชิดชูคุณธรรม นำเทคโนโลยี ครูดีมีมาตรฐาน บุคลากรเศรษฐกิจพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข

พันธกิจ

๑. จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. พัฒนานักเรียนให้มีความรู้สู่สากลพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๔. พัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สู้ครูมืออาชีพ
๕. โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
๖. โรงเรียนปลอดสิ่งเสพติดและอบายมุข

เป้าประสงค์

๑. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นักเรียนและบุคลากร สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ที่เป็นสากล พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๔. ครูมีความเป็นมืออาชีพ มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้
๕. โรงเรียนเป็นองค์กรที่มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
๗. โรงเรียนปลอดสิ่งเสพติดและอบายมุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรโรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีกาดตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ
๓. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม
๔. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
๕. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
๗. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม
๘. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

บูรณาการ

โรงเรียนวัดแค ได้จัดให้มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง I Classroom และเพศวิถีศึกษาสอดแทรกในหลักสูตรของโรงเรียนดังนี้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข

- **ห่วงที่ ๑ คือ พอประมาณ** หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไปโดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน
- **ห่วงที่ ๒ คือ มีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- **ห่วงที่ ๓ คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

I Classroom

I Classroom คือ การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Learning Skill) และทักษะการเรียนรู้จากการสืบค้น (Research Skill) ได้ด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้เป็นรายบุคคลของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการเรียน (Collaborative Learning) ของผู้เรียน และผู้สอนได้อย่างเต็มศักยภาพ

เพศวิถีศึกษา

เพศวิถีศึกษา (Sexuality education) คือ วิชาการศึกษาที่ว่าด้วยความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการยอมรับ การดูแลปฏิบัติรักษาตนเองในเรื่องสุขอนามัย การรู้และเข้าใจถึงพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาตามวัย การสร้างสัมพันธ์ระหว่างวัยตลอดจนความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเอดส์ และการดูแลป้องกันลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมทางเพศ และการตั้งครรกก่อนวัยอันควร ทั้งนี้เพศวิถีศึกษาเป็นคำนิยามความหมายของคำว่า เพศ ในนัยหนึ่ง ซึ่ง “เพศ” มีความหมายตามลักษณะนัยสำคัญ 3 ความหมาย คือหมายถึง เพศสรีระ (Sex) เพศภาวะ (Gender) และเพศวิถี (Sexuality)

โครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดสำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติมได้ พิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อมจุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษา จึงจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมให้เป็นเวลาสำหรับหลักสูตรท้องถิ่นอาเซียนศึกษาและภาษาต่างประเทศซึ่งตรงกับจุดเน้นของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง นั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติการกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน รวมทั้งกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ซึ่งในส่วนนี้ได้จัดสรรเวลาให้ผู้เรียนปฏิบัติการกิจกรรมในระดับประถมศึกษา รวม ๖ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดแคได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดแค

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖
♦ กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม						
○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม						
○ ภูมิศาสตร์						
○ เศรษฐศาสตร์						
ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
การทำงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาต่างประเทศ	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐
รายวิชาเพิ่มเติม						
○ อ่านคล่อง-เขียนคล่อง	๔๐	๔๐	๔๐	-	-	-
○ คอมพิวเตอร์	-	-	-	๔๐	๔๐	๔๐
○ หน้าที่พลเมือง	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
○ ด้านทุจริตศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
รวมเวลาเรียน (เพิ่มเติม)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
○ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
○ กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือ เนตรนารี	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
- ชมรม ชุมนุม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี			๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี		

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๕๐)
ท๑๑๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	๒๐๐
ว๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐
ส๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๕๐
ส๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๕๐
พ๑๑๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๕๐
ศ๑๑๑๐๑ ศิลปะ	๕๐
ง๑๑๑๐๑ การงานอาชีพ	๕๐
อ๑๑๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ท๑๑๒๐๑ อ่านคล่อง-เขียนคล่อง	๕๐
ส๑๑๒๓๑ หน้าที่พลเมือง	๕๐
ส๑๑๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๕๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๕๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๕๐)
ท๑๒๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๒๑๐๑ คณิตศาสตร์	๒๐๐
ว๑๒๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐
ส๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๕๐
ส๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๕๐
พ๑๒๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๕๐
ศ๑๒๑๐๑ ศิลปะ	๕๐
ง๑๒๑๐๑ การงานอาชีพ	๕๐
อ๑๒๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ท๑๒๒๐๑ อ่านคล่อง-เขียนคล่อง	๕๐
ส๑๒๒๓๒ หน้าที่พลเมือง	๕๐
ส๑๒๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๕๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๕๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๕๐ ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๕๐)
ท๑๓๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๓๑๐๑ คณิตศาสตร์	๒๐๐
ว๑๓๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐
ส๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๕๐
ส๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๕๐
พ๑๓๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๕๐
ศ๑๓๑๐๑ ศิลปะ	๕๐
ง๑๓๑๐๑ การงานอาชีพ	๕๐
อ๑๓๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ท๑๓๒๐๑ อ่านคล่อง-เขียนคล่อง	๕๐
ส๑๓๒๓๓ หน้าที่พลเมือง	๕๐
ส๑๓๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๕๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๕๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๔๐)
ท๑๔๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๔๑๐๑ คณิตศาสตร์	๑๖๐
ว๑๔๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑๒๐
ส๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐
ส๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๔๐
พ๑๔๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐
ศ๑๔๑๐๑ ศิลปะ	๘๐
ง๑๔๑๐๑ การงานอาชีพ	๔๐
อ๑๔๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ส๑๔๒๓๔ หน้าที่พลเมือง	๔๐
ส๑๔๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๔๐
ว๑๔๒๐๑ คอมพิวเตอร์	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๔๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๔๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๔๐)
ท๑๕๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๕๑๐๑ คณิตศาสตร์	๑๖๐
ว๑๕๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐
ส๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐
ส๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๔๐
พ๑๕๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐
ศ๑๕๑๐๑ ศิลปะ	๘๐
ง๑๕๑๐๑ การงานอาชีพ	๔๐
อ๑๕๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ส๑๕๒๓๕ หน้าที่พลเมือง	๔๐
ส๑๕๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๔๐
ว๑๕๒๐๑ คอมพิวเตอร์	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๔๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๔๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดแค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (ชั่วโมง / ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	(๘๕๐)
ท๑๖๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๖๑๐๑ คณิตศาสตร์	๑๖๐
ว๑๖๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐
ส๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๘๐
ส๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๔๐
พ๑๖๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐
ศ๑๖๑๐๑ ศิลปะ	๘๐
ง๑๖๑๐๑ การงานอาชีพ	๔๐
อ๑๖๑๐๑ ภาษาต่างประเทศ	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม	(๑๒๐)
ส๑๖๒๓๖ หน้าที่พลเมือง	๔๐
ส๑๖๒๐๑ ด้านทุจริตศึกษา	๔๐
ว๑๖๒๐๑ คอมพิวเตอร์	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(๑๒๐)
◆ กิจกรรมแนะแนว	๔๐
◆ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	๓๐
◆ กิจกรรมชุมนุม	๔๐
◆ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน	๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ดังนี้

- **ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม** แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม
- **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต** ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก
- **เศรษฐศาสตร์** การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

● **ภูมิศาสตร์** ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑

เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒

เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ
- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

- ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าทีพลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและ ตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนิน ชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป	พุทธประวัติหรือประวัติของศาสนา ก่อให้เกิดศรัทธาและการประพฤติปฏิบัติ	บอกประวัติศาสดาของศาสนาพุทธและศาสนาที่ผู้เรียนนับถือ
๒.ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	แบบอย่างข้อคิดในการดำเนินชีวิตในการทำความดีก่อให้เกิดศรัทธาและปฏิบัติตามสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง	๑.ตั้งแนวปฏิบัติและข้อคิดจากเรื่อง ๒.เลือกแนวปฏิบัติตามได้เหมาะสมกับวัย
๓. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธ -ศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ก่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติ	๑. บอกความหมายของพระรัตนตรัย ๒. อธิบายความสำคัญของพระรัตนตรัย ๓. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ๔. ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓
๔.เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่ เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	สติเป็นพื้นฐานของสมาธิส่งผลต่อการพัฒนาจิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	๑. สวดมนต์และแผ่เมตตาตามหลักศาสนาที่ตนนับถืออย่างมีสติ ๒. บอกผลกระทบของการสวดมนต์และแผ่เมตตา

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือ ศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานเป็น การส่งเสริมจิตสาธารณะของตนเอง	๑. ทำความสะอาดวัด ๒. เล่าถึงประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาวัด
๒. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	การยอมรับหลักการของศาสนาที่ตนนับ ถือเกิดจากความรู้ความเข้าใจ และความ ศรัทธา	๑. กล่าวคำประกาศตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนที่ตนเองนับ ถือ ๒. บอกเหตุผลในการประกาศตนเป็นพุทธ มามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนที่ ตนเองนับถือ
๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาเป็น การดำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือไว้	ปฏิบัติตนตามพิธีกรรมที่กำหนด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและ โรงเรียน ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข	ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และโรงเรียน
๒. ยกตัวอย่างความ สามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น	การทำความดีทำให้ได้รับการชื่นชมยก ย่อง เกิดความภาคภูมิใจและมีความสุข	ยกตัวอย่างการทำความดีของตนเองหรือ ผู้อื่นและบอกผลที่เกิดจากการทำความดี ของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง บทบาทและ หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน
๒. ระบุบทบาทสิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	อำนาจตามบทบาท สิทธิและหน้าที่ของตนเอง ในครอบครัวและโรงเรียน	เล่า บทบาท หน้าที่ ของตนเองใน ครอบครัวและโรงเรียน
๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัว และโรงเรียนตามระบอบประชาธิปไตย	แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรมของครอบครัวและ โรงเรียน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	การใช้สินค้าและบริการในชีวิตประจำวันควรเลือกใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	เลือกใช้สินค้าและบริการอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
๒. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม	๑. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่มีความเหมาะสม ๒. บอกวิธีการออมและประโยชน์ของการออม
๓. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดส่งผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคต	ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	การทำงานอย่างสุจริตส่งผลให้ครอบครัวมีความสุขและสังคมสงบสุข	อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส.๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บอกวัน เดือน ปี และการนับ ช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	เวลามีความสำคัญต่อการบันทึกทางประวัติศาสตร์	ใช้ปฏิทินแสดงวัน เดือน ปี กับเหตุการณ์สำคัญในชีวิต
๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตาม วัน เวลา ที่เกิดขึ้น	เหตุการณ์ที่มีความสำคัญควรจดจำตามวัน เวลาที่เกิดขึ้น	๑. ใช้คำที่แสดงช่วงเวลา วันนี้ เดิยวันี่ ปีนี้ ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น บอกเล่าเหตุการณ์ในชีวิต ๒. ใช้วันเดือน ปี เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิต
๓. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	การสืบค้นข้อมูลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์	๑. ตั้งประเด็นคำถามตัวบุคคล หลักฐานที่เกี่ยวข้อง ออกแบบเก็บข้อมูล ๒. สืบค้นข้อมูลทางประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสิ่งของ เครื่องใช้ หรือ การดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	ความเปลี่ยนแปลงของสภาพ แวดล้อม และการดำเนินชีวิตสมัยของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	๑.บอกสิ่งที่เปลี่ยน แปรจากสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย กับสมัยของปัจจุบัน ๒.บอกสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ๓.บอกผลของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน
๒.บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	เหตุการณ์ในอดีตส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตนเองในปัจจุบัน	๑. บอก เหตุการณ์ สำคัญ ที่เกิดขึ้น ในครอบครัว เช่นการย้ายบ้าน ย้ายโรงเรียน การสูญเสียบุคคลในครอบครัว ๒.บอกผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตของในครอบครัว

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความหมายและความ สำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	รักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย	๑.บอกความหมายและความ สำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ๒.ปฏิบัติตนได้ถูกต้องต่อสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย
๒.บอกสถานที่สำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ในชุมชน	รัก ภาคภูมิใจ และหวงแหนวัฒนธรรมในชุมชน	๑.บอกลักษณะแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ๒.เชื่อมโยงจากสิ่งของจากแหล่งวัฒนธรรมสู่การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
๓.ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	รักและภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น	เลือกและแสดงวิธีการอนุรักษ์สิ่งที่ผู้เรียนรักและประทับใจในชุมชน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. จำแนกสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	สิ่งรอบตัวมีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อกันและกัน	แยกแยะสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น
๒. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรามีความสัมพันธ์ กันโดย	ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
ทิศของสิ่งต่างๆ	มีระยะ ทิศ เป็นหลักสำคัญในการบอกความสัมพันธ์	ของสิ่งต่างๆ รอบตัว
๓. ใช้แผนผังง่ายๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน	ทิศหลักทั้ง ๔ ทิศ ช่วยให้รู้จักที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ	บอกทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่างๆ
๔. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	แผนผังเป็นเครื่องมือที่ย่อยสิ่งต่างๆ ลงมาอย่างได้สัดส่วน รู้วิธีใช้แผนผัง ระบุตำแหน่งของสิ่งต่างๆ โดยใช้แผนผังบอกทิศหลักทั้ง ๔	วาดแผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. บอกสิ่งต่างๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เกิดเองตามธรรมชาติมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นในเรื่องของความเป็นอยู่ อาชีพ และอื่น ๆ	บอกสิ่งต่างๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
๒. สังเกต และเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว เพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มนุษย์ต้องรู้เท่าทันและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว
๓. มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน	การจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และชั้นเรียนให้เป็นระเบียบ เพื่อง่ายต่อการหยิบใช้	มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธ-ศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	วิถีชีวิตของศาสนิกชนเป็นผลจากการยึดมั่นตามหลักธรรมของศาสนา	อธิบายวิถีชีวิตของชาวพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือได้
๒.สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การรู้พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาก่อให้เกิดศรัทธาและการประพฤติปฏิบัติ	๑.เรียงลำดับเหตุการณ์พุทธประวัติ ๒.วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตของพระพุทธเจ้า ๓.บอกเป้าหมายชีวิตของผู้เรียน
๓.ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	แบบอย่างและข้อคิดในการปฏิบัติตนที่ดีก่อให้เกิดความศรัทธาและปฏิบัติตามสามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง	๑. บอกข้อคิดคุณธรรมแบบอย่างในการดำเนินชีวิตจากเรื่องที่กำหนดไว้ ๒. เลือก แนว ปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสมกับวัย
๔.บอกความหมายความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ก่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติ	๑.บอกความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัย ๒.ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ และหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
๕.ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	การทำความดี ตามหลักธรรมของศาสนา ส่งผลให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	อธิบายผลที่เกิดจากการทำความดี
๖.เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	สติเป็นพื้นฐานของสมาธิ ส่งผลต่อการพัฒนาจิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	๑.บอกวิธีการพัฒนาจิตตามหลักศาสนาพุทธและศาสนาอื่นตามที่กำหนดได้ ๒.สวดมนต์แผ่เมตตาตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
๗.บอกชื่อศาสนา ศาสดาและความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	การรู้หลักสำคัญของคัมภีร์ก่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามหลักศาสนา	๑.บอกศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ ๒.อธิบายความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ	๑.บอกวิธีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมและถูกต้องต่อสาวกของศาสนาได้ ๒.ปฏิบัติตนได้เหมาะสมและถูกต้องต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ
๒.ปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การปฏิบัติตนตามแนวทางของศาสนา เป็นการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือไว้	๑.แนวทางการปฏิบัติตนในศาสนาพิธีพิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาได้ถูกต้อง ๒.ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบในการดำเนินชีวิตประจำวัน	แสดงบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบในการดำเนินชีวิต ประจำวัน
๒.ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	มารยาทไทยเป็นประเพณีและวัฒนธรรมที่ควรธำรงรักษา	ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยเกี่ยวกับการทำความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การพูด การทักทาย และการแต่งกาย
๓.แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ	บุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติตน	แสดงพฤติกรรมการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ
๔. เคารพในสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	สิทธิ เสรีภาพ ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างมีความสุข	เคารพในสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสัมพันธ์ ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	อธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒.ระบุผู้มีบทบาท อำนาจ ในการตัดสินใจใน โรงเรียนและชุมชน	บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของบุคคลใน โรงเรียนและชุมชน	บอกบทบาท อำนาจ หน้าที่ของบุคคลใน โรงเรียนและชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	การผลิตสินค้าและบริการ ต้องรู้จักใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและรักษา สิ่งแวดล้อม	ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและ บริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	รายได้ของครอบครัวต้องมาจากการ ประกอบอาชีพที่สุจริตและการรู้จักใช้ จ่ายอย่างเหมาะสม	ทำบัญชีรับจ่ายของครอบครัว
๓.บันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง	การทำบัญชีรับ-จ่ายช่วยให้เกิดการรู้จัก การใช้จ่ายอย่างเหมาะสม	ทำบัญชีรับ จ่ายของตนเอง
๔.สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับ รายได้และการออม	การใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการ ออมเป็นการบริหารจัดการเพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ	สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับ รายได้และการออม

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงิน และไม่ใช้เงินมีความสำคัญและจำเป็นต่อ การดำเนินชีวิต	อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยวิธีต่าง ๆ
๒. บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	ผู้ซื้อและผู้ขายมีบทบาทสำคัญในการ กำหนดราคาสินค้าและบริการ	บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	ช่วงเวลาของอดีต ปัจจุบัน และอนาคตมีผลต่อการดำเนินชีวิต	๑. บอกเวลาที่เป็นอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ๒. ระบุวันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน
๒. ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	หลักฐานที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เหตุการณ์ในอดีต	๑. ระบุหลักฐานและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวในอดีต ปัจจุบันและ อนาคตที่ทำให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงชีวิตในแต่ละช่วงเวลา ๒. ระดมความคิด สร้าง และนำเสนอ Time line ในการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวในแต่ละช่วง เวลา

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชน ของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ชุมชนเปลี่ยนไปวิถีชีวิตเปลี่ยนตาม	๑. สืบค้นการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชน ของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒. ระบุสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน
๒. อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	ชุมชนเปลี่ยนไปวิถีชีวิตเปลี่ยนตาม	วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติ	คนดีของท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ ต่อ แผ่น ดิน ประเทศชาติสมควรได้รับการยกย่อง	๑. บอกลักษณะของบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น ๒. อธิบายคุณประโยชน์และผลงานของบุคคลในท้องถิ่น
๒. ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	หน้าของทุกคน	๑. บอกลักษณะของวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ควรอนุรักษ์ ๒. เลือกรวบรวมดูแล รักษาวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	สิ่งที่ปรากฏระหว่างโรงเรียนและบ้านเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	ระบุสิ่งที่เกิดเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างที่ปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
๒. ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก	ความสัมพันธ์ของตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในลูกโลกแผนที่ แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย	ระบุที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในลูกโลก แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย
๓. สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	โลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ทำให้เกิดปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ	อธิบายความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการประกอบอาชีพในการดำรงชีวิต	อธิบายความสำคัญและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม
๒. จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปได้อย่างคุ้มค่า	การเลือกใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต้องแยกแยะและเลือกใช้อย่างเหมาะสม	๑.แยกแยะทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมด ๒.เสนอแนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๓. อธิบายความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	ฤดูกาลมีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์
๔. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	วิธีการฟื้นฟู ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน	ให้ความร่วมมือในการฟื้นฟู ปรับปรุงสภาพ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย	พุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน	๑. ระบุวัฒนธรรมไทย ๒. อธิบายความสัมพันธ์ของพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน
๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พุทธประวัติช่วยให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในความเพียรพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต	๑. อธิบายพุทธประวัติตามที่กำหนด ๒. วิเคราะห์แนวปฏิบัติของศาสนา
๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	แบบอย่างของความดีก่อให้เกิดศรัทธาและปฏิบัติตาม	๑. จำแนกแบบแผนการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากเรื่องที่กำหนดได้ ๒. เลือกแบบแผนการดำเนินชีวิตไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
๔. บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนามีความสำคัญในการอ้างอิงของหลักธรรมคำสอน	๑. บอกความหมายของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ ๒. อธิบายความสำคัญหรือคัมภีร์ได้
๕. แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การยึดมั่นในหลักธรรม ส่งผลต่อความสงบของชีวิตในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน	นำหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทาง
๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	สติเป็นพื้นฐานของสมาธิ ส่งผลต่อการพัฒนาจิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	๑. สวดมนต์แผ่เมตตาอย่างมีสติ ๒. อธิบายความสำคัญหรือคัมภีร์ได้
๗. บอกชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่นๆ	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการปฏิบัติอย่างเหมาะสม	๑. บอกชื่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนาบุคคลได้ ๒. ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การเป็นศาสนิกชนที่ดีเป็นการธำรงไว้ซึ่งศาสนาที่ตนนับถือ	๑.บอกแนวทางปฏิบัติตนต่อสาวก ๒.ปฏิบัติตนต่อสาวกได้อย่างเหมาะสม
๒.เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักศาสนาเป็นการธำรงรักษาไว้ซึ่งศาสนาที่ตนนับถือ	๑.อธิบายประโยชน์ของการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาที่กำหนดให้ ๒.ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม
๓.แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	การยอมรับหลักการศาสนาที่ตนนับถือเกิดจากการความรู้ ความเข้าใจและความศรัทธา	๑.กล่าวคำประกาศตนเป็นพุทธมามกะ/ แสดงตนเป็นศาสนิกชนที่ตนนับถือ ๒.อธิบายถึงบทบาทของชาวพุทธที่ดี

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.สรุปประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมทั้งของครอบครัวและของท้องถิ่นทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	สรุปประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
๒.บอกพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	วัฒนธรรมที่หลากหลายส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่น	บอกพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย
๓.อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ	วันหยุดราชการเป็นวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม	อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ เกี่ยวกับชาติ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม
๔.ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	บุคคลที่มีผลงานที่เป็นประโยชน์และเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนและท้องถิ่น	ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ระบอบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามระบอบประชาธิปไตย	ระบอบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย
๒. วิเคราะห์ ความแตกต่าง ของกระบวนการ การตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	ความแตกต่างระหว่างการเลือกตัวแทนโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง
๓.ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลง ในชั้นเรียนโรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน	ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนโรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	สินค้าและบริการมีทั้งความต้องการและความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์	จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต
๒.วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง	การวิเคราะห์บัญชีการใช้จ่ายประจำวัน เป็นการควบคุมการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม	วิเคราะห์บัญชีรายรับ-จ่ายเงินประจำวันในรอบเดือนของตนเอง
๓.อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อ การผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ	ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตมีจำกัดแต่ความต้องการของมนุษย์มีไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องเลือกใช้เฉพาะสิ่งที่มีความจำเป็น	อธิบายทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	สินค้าและบริการที่จำเป็นขั้นพื้นฐานภาครัฐต้องจัดหาและให้บริการแก่ประชาชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี	บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒.บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษี ให้รัฐเพื่อนำมาพัฒนา และให้บริการแก่ประชาชน	นำเสนอ เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษี
๓.อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	การแข่งขันทางการค้ามีผลกระทบทำให้ราคาสินค้าลดลง	อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้า

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ชีวิตประจำวันสัมพันธ์กับศักราช	๑.ระบุความหมายและที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน ๒.ใช้ศักราชในการบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว
๒.แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ หลัฐานแหล่งข้อมูล มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์	๑.สืบค้นข้อมูลโดยการตั้งประเด็นตัวบุคคล หลักฐานที่เกี่ยวข้อง วิธีการเก็บข้อมูล เช่น รูปภาพ แผนผัง โรงเรียน แผนที่ ชุมชน ห้างสมุด โรงเรียน แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นได้ ๒.แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	พัฒนาการของชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยการตั้งถิ่นฐาน	๑.อธิบายสภาพทางภูมิศาสตร์ ทางสังคม เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ๒.ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและพัฒนาการของชุมชน
๒.สรุปลักษณะสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน	วัฒนธรรมคือเอกลักษณ์ของชุมชน	บอกลักษณะของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๓.เปรียบเทียบความเหมือนความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชน ตนเองกับชุมชนอื่นๆ	วัฒนธรรมคือเอกลักษณ์ของชุมชน	ระบุความเหมือนความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชน ตนเองกับชุมชนใกล้เคียงได้ เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ระบุพระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	การเรียนรู้ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยกับการสร้างชาติไทยในอดีตก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของความเป็นชาติไทย	๑.ระบุพระนามพระมหา-กษัตริย์ที่สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ๒.อธิบายพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์โดยสังเขป
๒.อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป	พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อคนในชาติ การแสดงออกถึงความรักความกตัญญูต่อพระองค์ท่าน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องถือปฏิบัติ	๑.เล่าพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ๒.ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจที่สำคัญที่เด็กภาคภูมิใจ
๓.เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ	วีรกรรมการป้องกันชาติของบรรพบุรุษ	ระบุวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก พระนเรศวร และพระเจ้าตากสินมหาราช

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.สำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนผัง แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศทาง	วิธีการใช้แผนที่ แผนผังและภาพถ่ายในการหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	อธิบายวิธีการใช้และแผนที่ แผนผังและภาพถ่าย ในการหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒. วาดแผนผังเพื่อแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	การเขียนแผนผังที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ที่จะช่วยในการค้นหาสถานที่ต่างๆ และรวดเร็ว	เขียนแผนผังที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	๑.เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมในชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน ๒.สืบค้นข้อมูลสภาพแวดล้อมในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน
๒. อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการประกอบอาชีพ	สภาพทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับความต้องการพื้นฐานและการประกอบอาชีพของมนุษย์	เขียนอธิบายการพึ่งพาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพ
๓. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	มลพิษและการเกิดมลพิษเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์	อธิบายเกี่ยวกับผลจากการกระทำของมนุษย์ที่ทำให้เกิดมลพิษ
๔. อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	ลักษณะที่แตกต่างกันของเมืองและชนบทและชนบท	อธิบายความแตกต่างของเมือง
๕. อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในชุมชน	รณรงค์เกี่ยวกับการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๖. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	เขียนอธิบายการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	วิถีชีวิตของศาสนิกชนเป็นผลจากการยึดมั่นตามหลักธรรมของศาสนาและศูนย์รวมจิตใจ	๑. อธิบายความสำคัญของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ๒. แสดงความคิดเห็นในประเด็นศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน
๒.สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรมหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การรู้ประวัติพุทธประวัติหรือประวัติศาสดาก่อให้เกิดศรัทธาและการประพฤติปฏิบัติ	๑. อธิบายพุทธประวัติหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ๒. วิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเผยแผ่ศาสนา
๓.เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดที่ดี ก่อให้เกิดการศรัทธาและปฏิบัติตาม	๑. ดึงข้อคิด/แบบอย่างการดำเนินชีวิตจากเรื่องที่กำหนดให้ ๒. นำเสนอแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตน
๔.แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ก่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติ	๑. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ๒. บอกความรู้สึก / ภาวะจิตขณะปฏิบัติกิจกรรม
๕.ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	หลักศาสนามีอิทธิพลต่อการทำความดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	๑.บอกความดีของตนเองและผู้อื่น ๒.จำแนกความดีและผลของการทำดี
๖.เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	สติเป็นพื้นฐานของสมาธิ ส่งผลต่อการพัฒนาจิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	๑. อธิบายเหตุผลในการสวดมนต์แผ่เมตตา หรือพัฒนาจิต ๒. ปฏิบัติได้เหมาะสม ถูกต้อง
๗.ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์	๑.อธิบายการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ๒. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
๘.อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	ศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งศาสนา	อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	การมีส่วนร่วมของศาสนิกชนในการบำรุงรักษาศาสนสถานส่งผลต่อการธำรงรักษาไว้ซึ่งศาสนาที่ตนนับถือ	๑.อธิบายความสำคัญของการมีส่วนร่วม ๒.บำรุงรักษาศาสนสถาน
๒.มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการธำรงรักษาไว้ซึ่งศาสนาที่ตนนับถือ	๑.บอกมรรยาทของศาสนิกชน ๒.ปฏิบัติตนตามมรรยาทที่กำหนด
๓.ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	การปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาเป็นการธำรงรักษาศาสนาที่ตนเองนับถือไว้	๑.บอกแนวทางการปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาที่กำหนด ๒.ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	พลเมืองที่ดีย่อมมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตย และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน	ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน
๒.ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	การปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๓.วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	เด็กทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่พึงจะได้รับตามกฎหมาย และมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองตามบทบัญญัติของกฎหมาย	วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย
๔.อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละภาค	อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น
๕.เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขทุกคนจะต้องใช้วิธีการประนีประนอมกัน	เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
๒.อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	อธิบายบทบาท หน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง
๓. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ	ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
๒ .บ อ ก ส ี ท ิ พ ิ น ฐ า น แ ล ะ ร ัก ข า ผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	สิทธิพื้นฐานและการรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภคที่ก่อให้เกิดการดำรง ชีวิตอย่างมีดุลยภาพ	บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค
๓.อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีดุลยภาพ	อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนส่งผลให้เกิดการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ	อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน
๒.อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	เงินมีหน้าที่ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในสังคมโลก	อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.นับช่วง เวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	ช่วงเวลามีความสำคัญต่อการบันทึกทางประวัติศาสตร์	๑.บอกความหมายและนับช่วงเวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษได้ ๒ ใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์
๒อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติ โดยสังเขป	ช่วงเวลามีความสำคัญต่อการบันทึกทางประวัติศาสตร์	๑.บอกเกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติได้ ๒.บอกเกณฑ์การแบ่งช่วงสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย
๓.แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น	หลักฐานเป็นตัวบ่งชี้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	๑.ระบุประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ๒.วิเคราะห์ได้ว่าหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรองมีความสำคัญอย่างไรในการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป	หลักฐานเป็นข้อมูลบ่งบอกพัฒนาการของมนุษยชาติ	ระบุปัจจัยและลักษณะการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ได้
๒.ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	หลักฐานเป็นข้อมูลบ่งบอกพัฒนาการของมนุษยชาติ	ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	อาณาจักรสุโขทัย	๑.เล่าประวัติความเป็นมาของชาติไทยในสมัยสุโขทัยได้ ๒.วิเคราะห์การพัฒนาการทางการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒.บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย	อาณาจักรสุโขทัย	๑.ระบุชื่อบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย ๒. อธิบายเกี่ยวกับประวัติและวิเคราะห์ผลงานที่เป็นคุณ ประโยชน์ต่อสังคม
๓.อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	อาณาจักรสุโขทัย	๑.ระบุภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย ๒.วิเคราะห์คุณค่าของภูมิปัญญาในสมัยสุโขทัย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเองด้วยแผนที่และรูปถ่าย	ภาพถ่าย แผนที่จังหวัดช่วยให้รู้ลักษณะทางกายภาพของจังหวัด	ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพ ของจังหวัดตนเองโดยใช้แผนที่ ภาพถ่าย
๒. ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่และรูปถ่าย	แผนที่ทรัพยากรช่วยให้เรารู้แหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัด	ระบุตำแหน่งระยะทาง และทิศของทรัพยากรในจังหวัดของตนเองจากแผนที่ประเทศไทย
๓. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	ทุกสรรพสิ่งในโลกมีความจำเป็น ต้องพึ่งพากัน	ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด เช่น ลักษณะบ้าน อาหาร	อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
๒. อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น	อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยใช้แผนผังนำเสนอ
๓. นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัด	รณรงค์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัดของตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	วิถีชีวิตของศาสนิกชน วัฒนธรรม และหลักการพัฒนาชาติไทยเป็นผลจากการยึดมั่นตามหลักธรรมของศาสนา	อธิบายความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
๒.สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การรู้พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือก่อให้เกิดศรัทธาและการประพฤติปฏิบัติ	๑. เล่าเรื่องพุทธประวัติได้ ๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นแนวปฏิบัติของศาสนาในด้านความถูกต้อง และทำประโยชน์ตนและผู้อื่น
๓.เห็นคุณค่า และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดของบุคคลที่ดีก่อให้เกิดศรัทธาและปฏิบัติ	๑. ระบุน ข้อคิด/คุณธรรม/แบบอย่างการดำเนินชีวิตจากเรื่องที่กำหนดให้ ๒. เลือกแนวปฏิบัติที่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นได้
๔.อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาเป็นหลักในการประพฤติตนตามหลักธรรม	อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ
๕.แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	การยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ก่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติ	๑. แสดงความเคารพตามที่กำหนด ๒. ปฏิบัติตามหลักธรรม
๖.เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	สติเป็นพื้นฐานของสมาธิส่งผลดีต่อการพัฒนาจิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	สวดมนต์แผ่เมตตา นั่งสมาธิได้อย่างมีสติ
๗.ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม	๑. บอกแนวทางการปฏิบัติตน ๒. ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	พิธีกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามหลักศาสนาซึ่งควรปฏิบัติอย่างถูกต้องเรียบง่าย	จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้อง เรียบง่าย
๒.ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมตามแนวทางของศาสนาเป็นการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือไว้	๑.ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามที่กำหนด ๒.บอกประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
๓.มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	การเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลต่อการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือวัฒนธรรมอันดีงาม	ปฏิบัติตนตามมารยาทของศาสนิกชนที่ดี ตามโอกาสอย่างเหมาะสม

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ ทำให้การดำเนิน กิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี
๒.เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นหน้าที่ของทุกคน	เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครอง ตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก
๓.เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	วัฒนธรรมไทยเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ดีงามในสังคมไทย	เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย
๔.มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นมรดกที่ควรอนุรักษ์และเผยแพร่แก่ชนรุ่นหลัง	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒.ระบอบบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น	บทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น	ระบอบบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น
๓.วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประโยชน์ในชุมชนที่พึงได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมี คุณภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	การผลิตสินค้าและบริการมีปัจจัยหลาย ด้านในการตัดสินใจเลือกผลิตอย่างมี ประสิทธิภาพและคุ้มค่า	อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ
๒.ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันเป็น การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ	ออกแบบการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของ ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน
๓.อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ ของสหกรณ์	สหกรณ์มีหลักการสำคัญและประโยชน์ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพ	อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของ สหกรณ์

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของ ธนาคาร	ธนาคารเป็นสถาบันทางการเงินเพื่อ บริการรับฝากเงิน ถอนเงิน และกู้เงิน	อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของ ธนาคาร
๒.จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	การกู้ยืมเงินในระบบและนอกระบบมี ผลดีและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ	จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส.๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	นักเรียนทำอะไรได้
๑.สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้ หลักฐานที่หลากหลาย	วิธีการทางประวัติ ศาสตร์เป็นวิธีการ เรียนรู้อารยธรรม วิถีชีวิตของคนใน	๑.ตั้งประเด็น เลือกตัวบุคคล หลักฐาน แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	นักเรียนทำอะไรได้
	อดีตโดยอาศัยการศึกษาหลักฐาน วิธีการ และ แหล่ง ข้อมูล ทาง ประวัติศาสตร์	๒.สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้ หลักฐานที่หลากหลาย
๒.รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อ ตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ อย่างมี เหตุผล	วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการ เรียนรู้อารยธรรม วิถีชีวิตของคนใน อดีตโดยอาศัยการศึกษาหลักฐาน วิธีการ และ แหล่ง ข้อมูล ทาง ประวัติศาสตร์	๑.รู้จักแหล่งข้อมูลหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น ๒.รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างเพื่อตอบ คำถามทางประวัติศาสตร์ได้
๓.อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริง กับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการ เรียนรู้ อารยธรรม วิถีชีวิตของคนใน อดีตโดยอาศัยการศึกษาหลักฐาน วิธีการ และ แหล่ง ข้อมูล ทาง ประวัติศาสตร์	๑.ระบุข้อมูลหลักฐานทางประวัติ- ศาสตร์ที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริงได้ ๒.ให้เหตุผลกับข้อมูลทางประวัติ ศาสตร์ ที่พบเห็น ๓.เล่า/เขียนเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา ของท้องถิ่นได้

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการ
เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	การเผยแผ่อารยธรรมอินเดียและจีน ส่งผลต่อสังคม วัฒนธรรมไทยและ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑.บอกลักษณะของอารยธรรมอินเดีย และจีน ๒.การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและ จีนสู่ประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒.อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป
๒.อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป	การเผยแผ่วัฒนธรรมตะวันตกส่งผลต่อ สังคมไทยปัจจุบัน	อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก และตะวันออกที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรง
ความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายพัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี	๑.เล่าเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรี

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
		๒.เปรียบเทียบความแตกต่างของการสถาปนาอาณาจักรอยุธยากับธนบุรี
๒.อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
๓.บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ	คนดีศรีอยุธยาและธนบุรี	๑.อธิบายเกี่ยวกับผลงานสำคัญของพระมหากษัตริย์ในอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีได้ ๒.วิเคราะห์ผลงานของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาที่ส่งผลต่อสังคมไทยปัจจุบัน
๔.อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	อนุรักษ์ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี	๑.ระบุภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ๒.อธิบายถึงวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	แผนที่ประเทศไทยและลูกโลกบอกระบบพิกัดทางภูมิศาสตร์	ระบุตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด ระยะ ทิศทาง ภูมิภาคของตนเอง
๒. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	การศึกษาลักษณะภูมิลักษณะสามารถศึกษาได้จากแผนที่	ระบุลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่โครงร่าง
๓.อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ กับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง	สภาพทางภูมิศาสตร์มีความสัมพันธ์กับทรัพยากร อาชีพ การดำรงชีวิตและการกระจายของประชากรในภูมิภาคของตนเอง	อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ กับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาค
๒. วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ในภูมิภาค	อธิบายอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลต่อวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาค
๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	การรักษาและการทำลายสภาพแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร	อนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. วิเคราะห์ ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติหรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	พระพุทธศาสนาในฐานะของศาสนาประจำชาติและศาสนาที่ผู้เรียนนับถือ	๑.วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติและความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ ๒.สรุป/เปรียบเทียบ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติและความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
๒.สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พุทธประวัติและประวัติศาสดาตามที่ก่อให้เกิด ศรัทธาและปฏิบัติ	๑.บอกพุทธประวัติจนถึงสังเวชนีย-สถาน และประวัติศาสดาอื่นๆ ตามที่กำหนด ๒.สรุปพุทธประวัติและประวัติศาสดาอื่นๆ ตามที่กำหนด
๓. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง	๑.วิเคราะห์คุณค่า แบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ๒.นำแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดที่ได้จากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างไปใช้ในการดำเนินชีวิต
๔. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัยมีความสำคัญ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัยเป็นการเข้าถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ พร้อมกับปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓	แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตนตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓
๕. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	หลักศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตที่ดีของบุคคลในประเทศ	๑.บอกหลักธรรมและแนวการดำเนินชีวิตของบุคคลที่ทำความดีในประเทศ ๒.บอกหลักธรรมที่นักเรียนยึดเป็นหลักเพื่อการดำเนินชีวิต
๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตาและบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตาม	การพัฒนาจิตเจริญปัญญา ตามแนวทางของศาสนาอย่างมีสติทำให้เกิดความสงบสุขในชีวิต	๑. บอกวิธีการพัฒนาจิตเจริญปัญญาตามหลักพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นตามที่กำหนด ๒. นำวิธีการพัฒนาจิตเจริญปัญญาตามหลักพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือไปประยุกต์ ใช้

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
แนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		
๗.ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด	หลักธรรมของศาสนามีอิทธิพลที่ผู้ปฏิบัติตาม สามารถนำไปแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด	๑.วิเคราะห์หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด ๒. นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่นักเรียนนับถือไปปฏิบัติ
๘.อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	หลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น	๑.วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๒. อธิบายและสรุปหลักธรรมของศาสนาอื่น
๙.อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	ศาสนพิธีและพิธีกรรม ของศาสนาอื่นๆ	๑.บอกชื่อศาสนพิธี และพิธีกรรมของศาสนาต่างๆ ตามที่กำหนด ๒ อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี และพิธีกรรมของศาสนาต่างๆ ตามที่กำหนด ๓. บอกวิธีการปฏิบัติและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร/ทำอะไรได้	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาสมีความสำคัญ ชาวพุทธควรปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในวัด หรือศาสนสถาน	๑. บอกเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาสที่มีความสำคัญ ๒. ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมใน เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส
๒.มีมรรยาทของความเป็น ศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	การปฏิบัติตามมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีส่งผลให้มีการสำรวม กาย วาจา ใจ เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงาม	๑.บอกมรรยาทของความเป็นศาสนิกชน ๒.ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี
๓.อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	การเข้าร่วมศาสนพิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาเป็นการสืบทอดศาสนาให้ดำรงอยู่	๑.บอกความสำคัญของพิธีกรรม ศาสนพิธีทางศาสนา ๒.บอกลักษณะสำคัญของพิธีกรรม และศาสนพิธีทางศาสนา ๓.ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการเข้าร่วมพิธีกรรมและศาสนพิธีทางศาสนา
๔. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	การประกาศตนต่อสาธารณชนว่ายอมรับ พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งส่งผลให้บุคคลที่ประกาศตนสำนึกถึงบทบาทหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี	บอกวิธีการแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน
๒.วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม	การดำเนินชีวิตของกลุ่มคนแต่ละท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาควรธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม	วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
๓.แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	มารยาทไทยเป็นเอกลักษณ์ที่มีคุณค่าควรปฏิบัติให้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	ปฏิบัติตามมารยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ
๔.อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	วัฒนธรรมของไทยในแต่ละภาคล้วนมีคุณค่าและเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม	อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ต่างกัันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย
๕.ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	ข้อมูล ข่าวสาร แพร่หลายอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องรู้จักเลือกรับและใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม การรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	กิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตยทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศส่งผลให้เกิดความมั่นคงในวิถีประชาธิปไตย	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ
๓. อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการทางประชาธิปไตย	อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมี คุณภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความ รับผิดชอบ	บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อ สังคมต้องคำนึง ถึงจรรยาบรรณและ สิ่งแวดล้อมส่งผลให้การบริหารจัดการ ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า	อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคม
๒.อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่า ทัน	ผู้บริโภคต้องรู้เท่าทันในการบริโภคที่ ส่งผลให้การบริหารจัดการทรัพยากร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า	อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน
๓. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	การใช้ทรัพยากรอย่างถูกวิธีก่อให้เกิดผล ต่อการดำเนินชีวิตอย่างคุณภาพ	บอกวิธี และ ประโยชน์ ของ การใช้ ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาการ และรัฐบาล	ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาการ และรัฐบาล มี ความสัมพันธ์กัน และมีความสำคัญต่อ ระบบเศรษฐกิจ	อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาการ และรัฐบาล
๒.ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นการ บริหารจัดการเพื่อประสานประโยชน์ใน ท้องถิ่น	ยกตัวอย่างการรวม กลุ่มทางเศรษฐกิจ ภายในท้องถิ่น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายความสำคัญของวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์อย่าง ง่าย ๆ	วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการ เรียนรู้อารยธรรม วิถีชีวิตของคนในอดีต โดยอาศัยการศึกษาหลักฐาน วิธีการ และ แหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์	๑.ตั้งประเด็น เลือกตัวบุคคล หลักฐาน แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในท้องถิ่น ๒ . อธิบาย และ ใช้ วิถี ก ร าว ทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆของท้องถิ่นได้

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๒.นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการเรียนรู้อารยธรรม วิถีชีวิตของคนในอดีต โดยอาศัยการศึกษาหลักฐาน วิธีการ และแหล่ง ข้อมูลทางประวัติศาสตร์	๑.ยกตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมที่จะนำมาศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ๒.นำเสนอข้อมูลและวิธีการที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ ๓.จำแนกข้อเท็จจริงและความจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑.อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน	อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน
๒.บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	กลุ่มอาเซียน	๑.อธิบายข้อตกลงของกลุ่มอาเซียน ๒.เปรียบเทียบความเป็นมาของประเทศไทยกับกลุ่มอาเซียน

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป	สมัยรัตนโกสินทร์	๑.อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของสมัยรัตนโกสินทร์ได้ ๒.วิเคราะห์จุดเด่นของการพัฒนาสมัยรัตนโกสินทร์
๒. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	สมัยรัตนโกสินทร์	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
๓.ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์	คนดีศรีรัตนโกสินทร์	๑. อธิบายเกี่ยวกับพระกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ ๒. วิเคราะห์พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ที่ส่งผลต่อสังคมไทยปัจจุบัน
๔.อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์	๑.ระบุภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ๒.อธิบายถึงวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เป็นสิ่งที่นำไปสู่การการค้นหาลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ	๑.ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ ๒.บอกลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ
๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	ลักษณะทางกายภาพมีผลต่อปรากฏการณ์ธรรมชาติของประเทศ	อธิบายสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
๑. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ
๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	การดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยนสภาพธรรมชาติมีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ วัฒนธรรม และประชากรในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน	อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของไทยจากอดีตถึงปัจจุบันและผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น
๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการ รักษาและทำลายทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	การวางแผนการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีจิตสำนึกให้เกิดประสิทธิภาพ	ทำแผนการอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรในชุมชนของตนเอง

ตารางวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๑๑๐๑

ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๑/๑ บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป	◆ พุทธประวัติ หรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป	◆ สรุป ◆ การคิด ◆ การศึกษา ค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➤ พุทธประวัติ ◆ ประสูติ ◆ ตรัสรู้ ◆ ปรีชาญาณ	
ส ๑.๑ ป.๑/๒ ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ แบบอย่างการดำเนินชีวิต ◆ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ สรุป ◆ การอ่าน ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การศึกษา ค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ สามเณรบัณฑิต ◆ วัณณุปถชาดก ◆ สุวัณณสามชาดก ◆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ◆ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)	
ส ๑.๑ ป.๑/๓ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ ความหมาย ความสำคัญ ◆ เคารพพระรัตนตรัย ◆ ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุป ◆ การอ่าน ◆ การศึกษา ค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➤ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ➤ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ● เบญจศีล ◆ ทำความดี ● เบญจธรรม ● สังคหวัตถุ ๔ ● กตัญญูกตเวที ต่อพ่อแม่ และครอบครัว ● มงคล ๓๘ - ทำดี - ว่าง่าย - รับผิดชอบต่อแม่ ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				➢ พุทธศาสนสุภาษิต ♦ อดตา หิ อดตโนนาโถ ตนแลเป็นที่พึ่งของตน ♦ มาตา มิตตํ สเกษเรมารดาเป็นมิตรในเรือนของตน	
ส ๑.๑ ป.๑/๔ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา ♦ การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ ปฏิบัติ ♦ การศึกษาค้นคว้า	♦ เห็นคุณค่า ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มีคุณธรรมจริยธรรม ♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	➢ ผูกสวดมนต์และแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ♦ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ♦ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ♦ ผูกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป.๑/๑ บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือ ศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือ ศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การปฏิบัติ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ เห็นคุณค่า ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	➢ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน ♦ การพัฒนาทำความสะอาด ♦ การบริจาค ♦ การร่วมกิจกรรมทางศาสนา	
ส ๑.๒ ป.๑/๒ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การปฏิบัติ ♦ สรุป	♦ เห็นคุณค่า ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ♦ ขั้นตอนเตรียมการ ♦ ขั้นตอนพิธีการ	
ส ๑.๒ ป.๑/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	♦ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	♦ การปฏิบัติ ♦ สรุป ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ เห็นคุณค่า ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	➢ ประวัตินิเวศของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ♦ วันมาฆบูชา ♦ วันวิสาขบูชา ♦ วันอาสาฬหบูชา ♦ วันอัฐมีบูชา ➢ การบูชาพระรัตนตรัย	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๑/๑ บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	♦ ประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	♦ ปฏิบัติตน	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีจิตสาธารณะ ♦ มีวินัย	♦ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น - กตัญญูกตเวทิตะและเคารพรับฟังคำแนะนำของพ่อ แม่ ญาติผู้ใหญ่ และครู - รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ - ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ ของครอบครัวและโรงเรียน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน - มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ♦ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	
ส ๒.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	♦ ความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ลักษณะความสามารถและลักษณะ ความดีของตนเองและผู้อื่น เช่น - ความกตัญญูกตเวทิตะ - ความมีระเบียบวินัย - ความรับผิดชอบ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				- ความซื่อสัตย์ - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเมตตา กรุณา ◆ ผลของการกระทำ ความดี เช่น - ภาควุมมีใจ - มีความสุข - ได้รับการชื่นชม ยกย่อง	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๑/๑ บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	◆ โครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การศึกษา ค้นคว้า ◆ สรุป	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ◆ โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในโรงเรียน	
ส ๒.๒ ป.๑/๒ ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	◆ บทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การศึกษา ค้นคว้า ◆ สรุป	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีจิตสาธารณะ	◆ ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน ◆ การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิหน้าที่	
ส ๒.๒ ป.๑/๓ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัว	◆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและ	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การศึกษา ค้นคว้า ◆ สรุป ◆ ปฏิบัติ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีจิต	◆ กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
และโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	โรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย		สาธารณะ ♦ มีวินัย	แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น ♦ กิจกรรมตามกระบวนการ การประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑ ป.๑/๑ ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	♦ สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ ยาสีฟัน ♦ สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้ หรือการใช้ของแลกของ ♦ สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ ♦ ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า	
ส.๓.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์	♦ ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการ	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ♦ ประโยชน์ของการ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ของการออม	ออม			ใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว ♦ ประโยชน์ของการออม ♦ โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว ♦ วางแผนการใช้จ่าย	
ส.๓.๑ ป.๑/๓ ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	♦ ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ♦ ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน สารานุกรม โปสเตอร์ ต่าง ๆ ♦ วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้องและประหยัดและคุ้มค่า	

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๒ ป.๑/๑ อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	♦ ความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของการทำงาน ♦ เหตุผลของการทำงาน ♦ ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม ♦ การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๑/๑ บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	วัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	- การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน - ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน - ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น	
ส ๔.๑ ป.๑/๒ เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	ลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	- การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหาร ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่น กีฬา ฯลฯ - ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	
ส ๔.๑ ป.๑/๓ บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	- การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ - การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้น ๆ	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๑/๑ บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเอง กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	◆ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	◆ การคิด ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควายไถนา รถไถนา เตาหุงต้ม เตาไฟ ทีวี ตู้เย็น รถจักรยานยนต์ ◆ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา	
ส ๔.๒ ป.๑/๒ บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	◆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๑/๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ รักความเป็นไทย	◆ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์)	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				♦ การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เคารพศาสนา วัตถุ ศาสนสถาน ♦ เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาติดีย่อย เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย) ที่มี ความภาคภูมิใจ และมีส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้	
ส ๔.๓ ป.๑/๒ บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	♦ สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การใช้เทคโนโลยี	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ รักความเป็นไทย ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ♦ คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้	♦ สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ
ส ๔.๓ ป.๑/๓ ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	♦ สิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ รักความเป็นไทย ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษากัน ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัว	♦ สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				นักเรียน และเป็น รูปธรรมชัดเจน ♦ คุณค่าและประโยชน์ ของสิ่งต่างๆ เหล่านั้น	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ป.๑/๑ จำแนกสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่ มนุษย์สร้างขึ้น	♦ สิ่งต่างๆ รอบตัวที่ เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติและที่ มนุษย์สร้างขึ้น	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ จำแนก	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ที่ เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติและ ที่มนุษย์สร้าง ขึ้น	♦ ธรรมชาติใน โรงเรียนวัดแค
ส ๕.๑ ป.๑/๒ ระบุ ความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่างๆ	♦ ความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆ	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ความสัมพันธ์ ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้าน เพื่อน บ้าน ต้นไม้ ถนน ทุ่งนา ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ	
ส ๕.๑ ป.๑/๓ ใช้ แผนผังง่ายๆ ในการ แสดงตำแหน่งของ สิ่งต่างๆ ใน ห้องเรียน	♦ แผนผัง ♦ การแสดงตำแหน่ง ของสิ่งต่างๆ ใน ห้องเรียน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ได้ ตะวันตก) และ ที่ตั้งของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	♦ แผนผังห้องเรียน/ โรงเรียนวัดแค
ส ๕.๑ ป.๑/๔ สังเกตและบอกการ เปลี่ยนแปลงของ สภาพ อากาศในรอบวัน	♦ การเปลี่ยนแปลง ของสภาพอากาศ ในรอบวัน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ การเปลี่ยนแปลง ของสภาพ อากาศในรอบ วัน เช่น กลางวัน	♦ การเปลี่ยนแปลง ของสภาพอากาศ ในรอบวันของ โรงเรียนวัดแค

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน เมฆ ลม	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ป.๑/๑ บอกสิ่งต่างๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	♦ สิ่งต่างๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศมีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกายและอาหาร	
ส ๕.๒ ป.๑/๒ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	♦ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว	
ส ๕.๒ ป.๑/๓ มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน	♦ การดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ การรู้เท่าทันสิ่งแวดล้อมและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม	♦ การดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๒๑๐๑ ชื่อ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๒/๑ บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	◆ สรุป ◆ การศึกษาค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	
ส ๑.๑ ป.๒/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุป ◆ การอ่าน ◆ การศึกษาค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ สรุปพุทธประวัติ ◆ ประสูติ ◆ เหตุการณ์หลังประสูติ ◆ แรกนาขวัญ ◆ การศึกษา ◆ การอภิเษกสมรส ◆ เทวทูต ๔ ◆ การออกผนวช	
ส ๑.๑ ป.๒/๓ ขึ้นชมนและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและการคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ บอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ การศึกษาค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ สามเณรชาดก ◆ วรณชาดก ◆ วานรินชาดก ◆ สมเด็จพระญาณสังวร (ศุขโกเถื่อน) ◆ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)	
ส ๑.๑ ป.๒/๔ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา	◆ ความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรม	◆ การศึกษาค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล ◆ ทำความดี - เบญจธรรม	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด			- หิริ-โอตตปัปะ - สังคหวัตถุ ๔ - ฆราวาสธรรม ๔ - กตัญญูกตเวทิต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน - มงคล ๓๘ - กตัญญู - สงเคราะห์ญาติพี่น้อง ♦ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ♦ นิमितต์ สารูปานกตัญญูกตเวทิตา (ความกตัญญูกตเวทิต่อเป็นเครื่องหมายของคนดี) ♦ พรหมาติ มาตาปิโตร (มารดาบิดาเป็นพรหมของบุตร)	
ส ๑.๑ ป.๒/๕ ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	♦ ความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว และในโรงเรียน (ตามสาระในข้อ ๔)	
ส ๑.๑ ป.๒/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	♦ สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	♦ ปฏิบัติ ♦ กระบวนการทำงานกลุ่ม	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ฝึกสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ ♦ ฝึกสมาธิเบื้องต้น ♦ ฝึกสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ ♦ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ส ๑.๑ ป.๒/๗ บอกชื่อศาสนา ศาสนา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนา	♦ ชื่อศาสนา ศาสนา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนา	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ กระบวนการ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	➢ ชื่อศาสนา ศาสนา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ♦ พระพุทธศาสนา	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	ที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	ทำงานกลุ่ม		- ศาสดา : พระพุทธเจ้า - คัมภีร์ : พระไตรปิฎก ◆ ศาสนาอิสลาม - ศาสดา : มุฮัมมัด - คัมภีร์ : อัลกุรอาน ◆ คริสต์ศาสนา - ศาสดา : พระเยซู - คัมภีร์ : ไบเบิล ◆ ศาสนาฮินดู - ศาสดา : ไม่มีศาสดา - คัมภีร์ : พระเวท - พราหมณะ อุปนิษัท - อาร์ณยะ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การปฏิบัติ ◆ สรุป	◆ เห็นคุณค่า ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ ใฝ่เรียนรู้	➤ การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การยืน การเดิน	
ส ๑.๒ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การปฏิบัติตนใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การปฏิบัติ ◆ สรุป	◆ เห็นคุณค่า ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรม ที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญตักบาตร	◆ ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ในท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	◆ การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	◆ ปฏิบัติตน	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีจิตสาธารณะ ◆ มีวินัย	◆ ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ	
ส ๒.๑ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	◆ การปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	◆ ปฏิบัติตน	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ มารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน	
ส ๒.๑ ป.๒/๓ แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ต่างจากตนโดยปราศจากอคติ	◆ การแสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่ต่างจากตนโดยปราศจากอคติ	◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ มีจิตสาธารณะ ◆ มีวินัย ◆ คุณธรรม จริยธรรม	◆ การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม ในเรื่องความคิด ความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่ต่างจากตน เช่น - บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล - การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคล - บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน - ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีสันผิว ที่แตกต่างกัน	
ส ๒.๑ ป.๒/๔ เคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	◆ สิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีจิตสาธารณะ	◆ สิทธิส่วนบุคคล เช่น - สิทธิแสดงความคิดเห็น	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
			♦ มีวินัย	- สิทธิเสรีภาพในร่างกาย - สิทธิในทรัพย์สิน	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๒/๑ อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	♦ ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การศึกษา ค้นคว้า ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน	
ส ๒.๒ ป.๒/๒ ระบุผู้มีบทบาทอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน	♦ ผู้มีบทบาทอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน	♦ การศึกษา ค้นคว้า ♦ สรุป	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ผู้มีบทบาทอำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑ ป.๒/๑ ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	♦ ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอ และกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				◆ ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่า และประโยชน์ของสินค้าและบริการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม	
ส.๓.๑ ป.๒/๒ บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	◆ ที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การนำเสนอ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ การประกอบอาชีพของครอบครัว ◆ การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ◆ รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว ◆ รายได้และรายจ่ายของตนเอง	◆ เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
ส.๓.๑ ป.๒/๓ บันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง	◆ บันทึกการรับรายจ่ายของตนเอง	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ การนำเสนอ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ วิธีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย ๆ ◆ รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม ◆ รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	
ส.๓.๑ ป.๒/๔ สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	◆ ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ การนำเสนอ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ อยู่อย่างพอเพียง ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ที่มาของรายได้ที่สุจริต ◆ การใช้จ่ายที่เหมาะสม ◆ ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ ◆ การออมและผลดีของการออม ◆ การนำเงินที่เหลือมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณกุศล	

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๒ ป.๒/๑ อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	♦ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่าง ๆ	♦ การค้นคว้า สํารวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความหมายและความสำคัญของ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ♦ ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงิน รวมทั้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ♦ ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการใช้เงิน	
ส.๓.๒ ป.๒/๒ บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	♦ การค้นคว้า สํารวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป ♦ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ♦ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้สังคมสงบสุขและประเทศมั่นคง	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๒/๑ ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	- การคิดวิเคราะห์ - การใช้เทคโนโลยี - ปฏิบัติ	- มีจิตสาธารณะ - ใฝ่เรียนรู้	- คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า เดือนก่อน - วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน - ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้	
ส ๔.๑ ป.๒/๑ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	- การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้า สืบค้น - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี - ปฏิบัติ	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย - สุติบัตร ทะเบียนบ้าน - ใช้คำที่บอกช่วงเวลาแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง - ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นได้	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๒/๑ สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวัน	การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวัน	- การคิด - การค้นคว้า - กระบวนการสืบค้น	- กระบวนการกลุ่ม - ใฝ่เรียนรู้	วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การสอบถามพ่อแม่ ผู้รู้	วิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนจังหวัด

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	◆ การใช้เทคโนโลยี		◆ วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณีในชุมชนจากอดีต ถึงปัจจุบัน ◆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน	สมุทรปราการ
ส ๔.๒ ป.๒/๒ อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	◆ การคิด ◆ การค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ กระบวนการกลุ่ม ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านต่าง ๆ ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๒/๑ ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	◆ บุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	◆ การคิด ◆ การค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ กระบวนการกลุ่ม ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ บุคคลในท้องถิ่นที่ทำคุณประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น ประเทศชาติ ในอดีตที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ◆ ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ	◆ บุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจในจังหวัดสมุทรปราการ
ส ๔.๓ ป.๒/๒ ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	◆ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	◆ การคิด ◆ การค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ กระบวนการกลุ่ม ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความเคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ ◆ คุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย	◆ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยของสมุทรปราการ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				♦ ภูมิปัญญาของคนไทย ในท้องถิ่นของนักเรียน	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ๒/๑ ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	♦ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การสรุป ♦ การสังเกต	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ สิ่งต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	
ส ๕.๑ ๒/๒ ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่รูปถ่าย และลูกโลก	♦ ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่รูปถ่าย และลูกโลก	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การสรุป ♦ การสังเกต ♦ การใช้เทคโนโลยี	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ตำแหน่งอย่างง่ายและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในลูกโลก แผนที่ แผนที่ผนัง และภาพถ่ายเช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ อากาศ ทะเล	
ส ๕.๑ ๒/๓ สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การสรุป ♦ การสังเกต ♦ การใช้เทคโนโลยี	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่างๆ	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ๒.๒/๑ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่	♦ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ ♦ ประเภททรัพยากร	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	มนุษย์สร้างขึ้น	สืบค้น ◆ การสรุป ◆ การสังเกต ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ เห็นคุณค่า	ธรรมชาติ - ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ - ใช้แล้วไม่หมด เช่น บรรยากาศ น้ำ - ใช้แล้วมีการเกิดขึ้นมาทดแทนหรือรักษาไว้ได้ เช่น ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ◆ วิธีใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	
ส ๕.๒ ป.๒/๒ จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปได้อย่างคุ้มค่า	◆ จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปได้อย่างคุ้มค่า	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การสรุป ◆ การสังเกต ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	
ส ๕.๒ ป.๒/๓ อธิบายความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	◆ ความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การสรุป ◆ การสังเกต ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม	
ส ๕.๒ ป.๒/๔ มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การสรุป ◆ การสังเกต ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	

วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๓๑๐๑

ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๓/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย	◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ มีวินัย ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญ ใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา ◆ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย	
ส ๑.๑ ป.๓/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ พุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ มีวินัย ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ สรุปพุทธประวัติ(ทบทวน) - การบำเพ็ญเพียร - ฌกญมาร - ตรัสรู้ - ปฐมเทศนา - ปรินิพพาน	
ส ๑.๑ ป.๓/๓ ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ มีวินัย ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ สามเณรสังกัจจะ ◆ อารามกุสุมชาดก ◆ มหาเวณชาดก ◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	
ส ๑.๑ ป.๓/๔ บอกความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของ	◆ ความหมาย ความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของ	◆ การศึกษา ค้นคว้า ◆ กระบวนการสืบค้น	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิง ของหลักธรรม คำสอน	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
คัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	ศาสนาที่ตนนับถือ				
ส ๑.๑ ป.๓/๕ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - สติ-สัมปชัญญะ - สังคหวัตถุ ๔ - ขรവാสนธรรม ๔ - อัตถะ ๓ (อัตตัตถะ, ปัตถะ, อุภยัตถะ) - กตัญญูกตเวทิต่อชุมชน, สิ่งแวดล้อม - มงคล ๓๘ - รู้จักให้ - พุดไพเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ ทพมานะ ปิโย โหติ ผู้ให้อยมเป็นที่รัก ◆ โมกโข กลยาณียา สาธุ เปล่งวาจา ไพเราะให้สำเร็จประโยชน์	
ส ๑.๑ ป.๓/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตาม	◆ สวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนา	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
แนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	จิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	ทำงานกลุ่ม		◆ รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ ◆ ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ส ๑.๑ ป.๗/๗ บอกชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่นๆ	◆ ชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่นๆ	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถานและ ศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป.๗/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การลุกขึ้นยืนรับ ◆ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ ◆ มรรยาทในการสนทนา ◆ การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัดและพุทธสถาน ◆ การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน	
ส ๑.๒ ป.๗/๒ เห็นคุณค่า และปฏิบัติ	◆ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี	◆ การค้นคว้าสำรวจ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตนในศาสนาพิธี พิธีกรรม และวัน สำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ ถูกต้อง	พิธีกรรม และ วันสำคัญทาง ศาสนา ตามที่ กำหนดได้ ถูกต้อง	◆ กระบวนการ สืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	ทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่ บูชา การจัดโต๊ะหมู่ บูชา	
ส ๑.๒ ป.๓/๓แสดง ตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศา สนิกชนของศาสนาที่ ตนนับถือ	◆ การแสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตน เป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตน นับถือ	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการ สืบค้น ◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการ ทำงานกลุ่ม	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ ความเป็นมาของการ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ➢ การแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ ◆ ชั้นเตรียมการ ◆ ชั้นพิธีการ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๓/๑ สรุปร ประโยชน์และปฏิบัติ ตนตามประเพณีและ วัฒนธรรมใน ครอบครัวและท้องถิ่น	◆ ประโยชน์และ ปฏิบัติตนตาม ประเพณีและ วัฒนธรรมใน ครอบครัวและ ท้องถิ่น	◆ กระบวนการ สืบค้น ◆ สรุปร	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ◆ รักความเป็น ไทย	◆ ประเพณีและวัฒนธรรม ในครอบครัว เช่น การแสดง ความเคารพและการเชื่อฟัง ผู้ใหญ่ การกระทำความผิด ร่วมกันในครอบครัว ◆ ประเพณีและวัฒนธรรม ในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วม ประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิต ประโยชน์ของการ ปฏิบัติตามประเพณีและ วัฒนธรรมในครอบครัวและ ท้องถิ่น	ประเพณีและ วัฒนธรรมใน จังหวัด สมุทรปราการ
ส ๒.๑ ป.๓/๒ บอก พฤติกรรมกร ดำเนินชีวิตของ ตนเอง และผู้อื่นที่ อยู่ในกระแส วัฒนธรรมที่ หลากหลาย	◆ พฤติกรรมกร ดำเนินชีวิตของ ตนเอง และผู้อื่น ที่อยู่ในกระแส วัฒนธรรมที่ หลากหลาย	◆ กระบวนการ สืบค้น ◆ สรุปร	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นใน การทำงาน ◆ มีจิต สาธารณะ ◆ มีวินัย	◆ พฤติกรรมของตนเอง และเพื่อน ๆ ในชีวิต ประจำวัน เช่น การ ทักทาย การทำความ เคารพ การปฏิบัติตาม ศาสนพิธี การ รับประทานอาหาร การใช้ภาษา (ภาษาถิ่น กับภาษาราชการ และ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				ภาษาอื่นๆ ฯลฯ) ♦ สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรม การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียน และผู้อื่นแตกต่างกัน	
ส ๒.๑ ป.๓/๓ อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ	♦ ความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ			♦ วันหยุดราชการที่สำคัญ เช่น - วันหยุดเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันรัฐธรรมนูญ วันเฉลิมพระชนมพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันพืชมงคล	
ส ๒.๑ ป.๓/๔ ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	♦ บุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การศึกษา ค้นคว้า	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีจิตสาธารณะ ♦ มีวินัย	♦ บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน ♦ ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๓/๑ ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการ	♦ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตาม	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การศึกษา ค้นคว้า	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ♦ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	♦ การมีส่วนร่วมในชุมชนวัดแค

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ประชาธิปไตย	กระบวนการประชาธิปไตย				
ส ๒.๒ ป.๓/๒ วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	♦ แตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การศึกษา ค้นคว้า	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	♦ โรงเรียนวัดแค
ส ๒.๒ ป.๓/๓ ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	♦ การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	♦ การนำเสนอ ♦ การศึกษา ค้นคว้า	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน - การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกคณะกรรมการห้องเรียน - การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น เลือกประธานนักเรียน เลือกคณะกรรมการนักเรียน ♦ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. อบจ.	♦ ชุมชนวัดแค ♦ โรงเรียนวัดแค

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑.๑.๓/๑ จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	♦ ความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ♦ ความหมายของสินค้าและบริการ ♦ ปัญหาพื้นฐานทาง	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/ กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				เศรษฐกิจที่เกิดจาก ความหายากของ ทรัพยากรกับความ ต้องการของมนุษย์ที่มี ไม่จำกัด	
ส.๓.๑ป.๓/๒ วิเคราะห์การใช้จ่าย ของตนเอง	♦ การใช้จ่าย ของตนเอง	♦ การคิด วิเคราะห์ ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	♦ ใช้บัญชีรับจ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายที่ จำเป็นและเหมาะสม ♦ วางแผนการใช้จ่ายเงิน ของตนเอง ♦ วางแผนการแสวงหา รายได้ที่สุจริตและ เหมาะสม ♦ วางแผนการนำเงินที่ เหลือจ่ายมาใช้อย่าง เหมาะสม	
ส.๓.๑ป.๓/๓ อธิบายได้ว่า ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดมีผลต่อการ ผลิตและบริโภค สินค้าและบริการ	♦ ทรัพยากรที่มี อยู่จำกัดมีผล ต่อการผลิต และบริโภค สินค้าและ บริการ	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ การนำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	♦ ความหมายของผู้ผลิต และผู้บริโภค ♦ ความหมายของสินค้า และบริการ ♦ ปัญหาพื้นฐานทาง เศรษฐกิจที่เกิดจาก ความหายากของ ทรัพยากรกับความ ต้องการของมนุษย์ที่มี ไม่จำกัด	♦ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมใน ชุมชนมาใช้ในการ ผลิตสินค้าและบริการ

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการ เรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๒ ป.๓/๑ บอก สินค้าและบริการที่รัฐ จัดหาและให้บริการ แก่ประชาชน	♦ สินค้าและ บริการที่รัฐ จัดหาและ ให้บริการแก่ ประชาชน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ สินค้าและบริการที่ภาครัฐ ทุกระดับจัดหาและ ให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การ สาธารณสุข การบรรเทา สาธารณภัย	
ส.๓.๒ ป.๓/๒ บอก ความสำคัญของภาษี	♦ ภาษีและบทบาท ของประชาชนใน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความหมายและความสำคัญ ของภาษีที่รัฐนำมาสร้าง	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
และบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	การเสียภาษี	◆ การนำเสนอ		ความเจริญและให้บริการแก่ประชาชน ◆ ตัวอย่างของภาษี เช่นภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ◆ บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี	
ส.๓.๒ ป.๓/๓ อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	◆ การแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๓/๑ เปรียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	◆ การเทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราช อย่างสังเขป (ถ้าเป็นมุสลิม ควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย) ◆ วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ. ◆ ตัวอย่างการเทียบศักราชในเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน เป็นต้น	
ส ๔.๑ ป.๓/๑ แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน โดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	◆ การลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๓/๑ ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	♦ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย ♦ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชนทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม	♦ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ
ส ๔.๒ ป.๓/๒ สรุปลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน	♦ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย ♦ รักความเป็นไทย	♦ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม	♦ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรปราการ
ส ๔.๒ ป.๓/๓ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่น ๆ	♦ ความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นๆ			♦ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนอื่น ๆ ที่มีความเหมือนและความต่างกับชุมชนของตนเอง	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๓/๑ ระบุพระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์	♦ พระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์	♦ การค้นคว้าสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	◆ การคิดวิเคราะห์	◆ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย สุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ ◆ อาณาจักรไทยอื่นๆที่ผนวกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช	
ส ๔.๓ ป.๓/๒ อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป	◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ในรัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย ◆ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ โดยสังเขป	
ส ๔.๓ ป.๓/๓ เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ	◆ วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ	◆ การค้นคว้าสำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย ◆ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	◆ วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ขวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	◆ ประวัติความเป็นมาของป้อมพระจุลจอมเกล้า ◆ ประวัติความเป็นมาของป้อมผีเสื้อสมุทร

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ป.๓/๑ สืบหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	◆ ภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชน ◆ แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	◆ การค้นคว้า สืบหา ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	
ส ๕.๑ ป.๓/๒ วาดแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	◆ แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	◆ การค้นคว้า สืบหา ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ ตำแหน่งที่ตั้งสัมพันธ์ของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ อำเภอ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์ ฯลฯ	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ป.๓/๑ เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	◆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	◆ การค้นคว้า สืบหา ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ สภาพแวดล้อมในชุมชนในอดีตและปัจจุบัน	
ส ๕.๒ ป.๓/๒ อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการประกอบอาชีพ	◆ การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการประกอบอาชีพ	◆ การค้นคว้า สืบหา ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ สรุป ◆ การใช้เทคโนโลยี	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ การพึ่งพาสิ่งแวดล้อม ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคมบ้านเรือน และการประกอบอาชีพในชุมชน	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
อาชีพ				การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน	
ส ๕.๒ ป.๓/๓ อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	สาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - สรุป - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า	มลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์	
ส ๕.๒ ป.๓/๔ อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	ความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า	ลักษณะของเมืองและชนบท	
ส ๕.๒ ป.๓/๕ อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า	การเพิ่มและสูญเสียสิ่งแวดล้อมทำให้ชุมชนเปลี่ยนแปลง	
ส ๕.๒ ป.๓/๖ มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า	การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	

วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	- กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า - ใฝ่เรียนรู้	- พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ - เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน	
ส ๑.๑ ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	- กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์ - สรุป	- มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า - ใฝ่เรียนรู้	- สรุปพุทธประวัติ (บทพจน์) - ตรัสรู้ - ประกาศธรรม ได้แก่ - โปรดขุฎิ - โปรดพระเจ้าพิมพิสาร - พระอัครสาวก - แสดงโอวาทปาฏิโมกข์	
ส ๑.๑ ป.๔/๓ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติศาสดา	ปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติศาสดา	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - ปฏิบัติ	- มีวินัย - คุณธรรม - จริยธรรม - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- พระอรุณวิถีสสปะ - ภูมิพุทธชาดก - มหาอุกกุสชาดก - สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคฤบาล	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ขาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	เล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ กระบวนการ-ทำงานกลุ่ม	ทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	พระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	
ส ๑.๑ ป.๔/๔ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ การแสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม ◆ สรุป	◆ มีวินัย ◆ คุณธรรม จริยธรรม ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	➢ พระรัตนตรัย - ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธรูป - พุทธคุณ ๓ ◆ พระธรรม - หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ➢ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล - ทุจจรีต ๓ ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - สุจริต ๓ - พรหมวิหาร ๔ - กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ ◆ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สุขะ สงฆสส สามคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ◆ โลโกปตถมภิกขาเมตตาทเมตตธรรม คำจุนโลก	
ส ๑.๑ ป.๔/๕ ขึ้นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน	◆ ความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและ	◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม ◆ สรุป	◆ มีวินัย ◆ คุณธรรม จริยธรรม ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ตัวอย่างการกระทำ ความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และใน	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
และชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	ชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต		◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆	ชุมชน	
ส ๑.๑ ป.๔/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ คุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม ◆ สรุป	◆ มีวินัย ◆ คุณธรรม จริยธรรม ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญ คุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตา เห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ส ๑.๑ ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	◆ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	◆ ปฏิบัติ ◆ กระบวนการทำงานกลุ่ม ◆ สรุป	◆ มีวินัย ◆ คุณธรรม จริยธรรม ◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	◆ หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ◆ เบญจศีล – เบญจธรรม ◆ ทุจจิต ๓ – สุจจิต ๓ ◆ พรหมวิหาร ๔ ◆ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ พุทธศาสนสุภาษิต : - ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรม	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				♦ กตัญญูต่อชาติต่อประเทศชาติ	
ส ๑.๑ ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	♦ ประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ	♦ การศึกษาค้นคว้า ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ ประวัติศาสตร์ - พระพุทธเจ้า - มุฮัมมัด - พระเยซู	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การปฏิบัติ ♦ สรุป	♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของ ศาสนสถาน ♦ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน ♦ การบำรุงรักษาศาสนสถาน	
ส ๑.๒ ป.๔/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	♦ มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	♦ การปฏิบัติ ♦ สรุป	♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ♦ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ	
ส ๑.๒ ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	♦ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	♦ การปฏิบัติ ♦ สรุป	♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ การอาราธนาศีล ♦ การอาราธนาธรรม ♦ การอาราธนาพระปริตร ♦ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	♦ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ ปฏิบัติ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีจิตสาธารณะ	♦ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง ♦ แนวทางการปฏิบัติ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน		♦ มีวินัย ♦ ซื่อสัตย์สุจริต	ตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน	
ส ๒.๑ ป.๔/๒ ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตาม ที่ดี	♦ การปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตาม ที่ดี	♦ ปฏิบัติตน	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม	
ส ๒.๑ ป.๔/๓ วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	♦ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม	
ส ๒.๑ ป.๔/๔ อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	♦ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	♦ กระบวนการกลุ่ม ♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การค้นคว้าสำรวจ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ซื่อสัตย์สุจริต	♦ วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทย ที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร	
ส ๒.๑ ป.๔/๕ เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	♦ วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีจิตสาธารณะ ♦ ซื่อสัตย์สุจริต	♦ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน ♦ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๔/๑ อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	◆ อำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การศึกษา ค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ อำนาจอธิปไตย ◆ ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	
ส ๒.๒ ป.๔/๒ อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	◆ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การศึกษา ค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง	
ส ๒.๒ ป.๔/๓ อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	◆ ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การศึกษา ค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ◆ ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑ ป.๔/๑ ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	◆ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การนำเสนอ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ◆ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑ ป.๔/๒ บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	สิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	- การค้นคว้า สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การนำเสนอ	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค - สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ - หลักการและวิธีการเลือกบริโภค	
ส.๓.๑ ป.๔/๓ อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	- การค้นคว้า สำรวจ - การคิดวิเคราะห์ - การนำเสนอ	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย	

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๒ ป.๔/๑ อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	- การค้นคว้า สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิต ในชุมชน - การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกู้หนี้ยืมสิน - การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วย การใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน	
ส.๓.๒ ป.๔/๒ อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	หน้าที่เบื้องต้นของเงิน	- การค้นคว้า สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติ รอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- ความหมายและประเภทของเงิน - หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ - สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๔/๑ นับช่วงเวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	การนับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์ - การจำแนก	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติรอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	- ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ - การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์	
ส ๔.๑ ป.๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติโดยสังเขป	ยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติโดยสังเขป	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์ - การจำแนก	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติรอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	- เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ - ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	
ส ๔.๑ ป.๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น	ประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มีสติรอบคอบ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	- ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง - ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน - การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง	- ป้อมพระจุลจอมเกล้า - ป้อมผีเสื้อสมุทร

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๔/๑ อธิบาย การตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป	◆ การตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ไม่เรียนรู้ ◆ มีสติรอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ รักความเป็นไทย	◆ พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป	
ส ๔.๒ ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ไม่เรียนรู้ ◆ มีสติรอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ รักความเป็นไทย	◆ หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป ◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป	◆ ป้อมพระจุลจอมเกล้า ◆ ป้อมผีเสื้อสมุทร

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย โดยสังเขป	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ไม่เรียนรู้ ◆ มีสติรอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ รักความเป็นไทย	◆ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย โดยสังเขป ◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ทางด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป	
ส ๔.๓ ป.๔/๒ บอก ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญของสมัยสุโขทัย	◆ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญของสมัยสุโขทัย	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ไม่เรียนรู้ ◆ มีสติรอบคอบ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญของสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทรา	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
			♦ รักความเป็นไทย	ทิตย พ่อขุน รามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชา ที่ ๑ (พระยาสิทธิ โดยสังเขป)	
ส ๔.๓ ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญา ไทยที่สำคัญ สมัย สุโขทัยที่นำ ภาคภูมิใจ และควร ค่าแก่การอนุรักษ์	♦ ภูมิปัญญาไทยที่ สำคัญสมัยสุโขทัย ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่ การอนุรักษ์	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ ♦ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ รักความเป็นไทย	♦ ภูมิปัญญาไทยใน สมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ ได้รับการยกย่อง เป็นมรดกโลก เครื่องสังคโลก ♦ คุณค่าของภูมิ ปัญญาไทยที่สืบ ต่อถึงปัจจุบันที่ น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่ การอนุรักษ์	♦ ป้อมพระ จุลจอมเกล้า ♦ ป้อมผีเสื้อสมุทร ♦ องค์พระสมุทร เจดีย์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบาย ข้อมูลลักษณะทาง กายภาพของจังหวัด ตนเองด้วยแผนที่ และรูปถ่าย	♦ สืบค้นและ อธิบายข้อมูล ลักษณะทาง กายภาพของ จังหวัดตนเอง ด้วยแผนที่และ รูปถ่าย	♦ การใช้ เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/ สังเกต ♦ การคิด วิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะใน การใช้ เทคโนโลยี ♦ เห็น ความสำคัญ	♦ แผนที่/ภาพถ่าย ลักษณะทาง กายภาพของ จังหวัดตนเอง	♦ ลักษณะทางกายภาพ จังหวัดสมุทรปราการ
ส ๕.๑ ป.๔/๒ ระบุ แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญใน จังหวัดของตนด้วย แผนที่และรูปถ่าย	♦ แหล่งทรัพยากร และสถานที่ สำคัญใน จังหวัดของตน ด้วยแผนที่และ รูปถ่าย	♦ การใช้ เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/ สังเกต ♦ การคิด วิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะใน การใช้ เทคโนโลยี ♦ เห็น ความสำคัญ	♦ ตำแหน่ง ระยะทาง และทิศของ ทรัพยากรและสิ่ง ต่างๆ ในจังหวัด ของตนเอง	♦ แหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญของ จังหวัดสมุทรปราการ
ส ๕.๑ ป.๔/๓ อธิบาย	♦ ลักษณะทาง	♦ การใช้	♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ แผนที่แสดง	♦ ลักษณะทางกายภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	กายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด ♦ ลักษณะทางกายภาพ (ภูมิลักษณะหรือภูมิประเทศและภูมิอากาศ) ที่มีผลต่อสภาพสังคมของจังหวัด	จังหวัดสมุทรปราการ

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ป.๔/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาค	♦ ลักษณะทางกายภาพจังหวัดสมุทรปราการ
ส ๕.๒ ป.๔/๒ วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	♦ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาค	
ส ๕.๒ ป.๔/๓ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อมและเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	♦ การรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ ผลจากการรักษาและการทำลายสภาพแวดล้อม ♦ แนวทางการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค	♦ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ

วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๕/๑ วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับ ถือในฐานะที่เป็น มรดกทางวัฒนธรรม และหลักในการพัฒนา ชาติไทย	◆ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตน นับถือในฐานะที่ เป็นมรดกทาง วัฒนธรรมและ หลักในการ พัฒนาชาติไทย	◆ วิเคราะห์ ◆ สืบค้น ◆ นำเสนอ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ◆ กล้าแสดงออก	◆ มรดกทางวัฒนธรรมที่ ได้รับจาก พระพุทธศาสนา ◆ มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ ◆ มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรมคำสอน ความเชื่อ และคุณธรรม ต่างๆ ◆ การนำพระพุทธ ศาสนา ไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาชาติไทย ◆ พัฒนาด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่น ภวนา๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) และอริยสัจ๔ ◆ พัฒนาจิตใจ เช่น หลัก โอวาท๓ (ละความชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้ บริสุทธิ์) และการ บริหารจัดการ และเจริญ ปัญญา	◆ มรดกทาง วัฒนธรรมใน ท้องถิ่นที่ได้รับ อิทธิพลมาจาก พระพุทธศาสนา ◆ พระพุทธศาสนา กับการพัฒนา ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๕/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ ตนนับถือตามกำหนด	◆ พุทธประวัติ ตั้งแต่เสด็จกรุง กบิลพัสดุ์ จนถึง พุทธกิจสำคัญ หรือประวัติ ศาสดาที่ตนนับ ถือตามกำหนด	◆ สรุป ◆ วิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) - โปรดพระบิดา(เสด็จ กรุงกบิลพัสดุ์) - พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญาคัตถจริยา และ พุทธัตถจริยา	
ส ๑.๑ ป.๕/๓	◆ การประพาสดิน	◆ การอ่าน	◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ พุทธสาวก สาวิกา	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกสาวิกาชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	ตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกสาวิกาชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ การคิด ◆ การศึกษาค้นคว้า	◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า	- พระโสมโกฬิวิสะชาดก - จุฬเสฏฐิชาดก - วัณณาโรหชาดก ◆ ศาสนิกชนตัวอย่าง - สมเด็จพระสังฆราช(สา) - อาจารย์เสถียรโพธิ์นันทะ	
ส ๑.๑ ป.๕/๕ แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การปฏิบัติ	◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ เห็นคุณค่า ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ พระรัตนตรัย : ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธรูป : พุทธจริยา ๓ ◆ พระธรรม : อริยสัจ ๔ : หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ◆ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา ◆ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล : อบายมุข ๔ ◆ ทำความดี : เบญจธรรม : บุญกิริยาวัตถุ ๓ : อคติ ๔ : อิทธิบาท ๔ : กตัญญูกตเวทีต่อพระพุทธศาสนา : มงคลชีวิต ๓๘ - ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน - การงานไม่อาгуล - อดทน ◆ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ◆ พุทธศาสนสุภาษิต - วิริเยน ทุกขมจเจติ	◆ หลักธรรมในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะ ความเพียร -ปณฺญา โลกสฺมิ ปชโช โต ปณฺญา คือ แสง สว่างในโลก	
ส ๑.๑ ป.๕/๔ อธิบายองค์ประกอบ และความสำคัญของ พระไตรปิฎกหรือ คัมภีร์ของศาสนาที่ตน นับถือ	◆ องค์ประกอบ และความสำคัญ ของ พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของ ศาสนาที่ตนนับ ถือ	◆ การคิด ◆ การสืบค้น ◆ การใช้ เทคโนโลยี ◆ การปฏิบัติ	◆ รักความเป็นไทย และท้องถิ่น ◆ ไม่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	◆ องค์ประกอบของ พระไตรปิฎก - พระสุตันตปิฎก - พระวินัยปิฎก - พระอภิธรรมปิฎก ◆ ความสำคัญของ พระไตรปิฎก	
ส ๑.๑ ป.๕/๖ เห็นคุณค่าและสวด มนต์ แผ่เมตตา มีสติที่ เป็นพื้นฐานของสมาธิ ในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่ กำหนด	◆ สวดมนต์ แผ่ เมตตา มีสติที่ เป็นพื้นฐานของ สมาธิใน พระพุทธศาสนา หรือการพัฒนา จิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตน นับถือตามที่ กำหนด	◆ การปฏิบัติ ◆ การสำรวจ ◆ กระบวนการ สืบค้น ◆ การคิด วิเคราะห์	◆ เห็นคุณค่า ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มีคุณธรรม จริยธรรม ◆ รักความเป็นไทย และท้องถิ่น ◆ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ◆ ไม่เรียนรู้	◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระ รัตนตรัย และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ◆ วัฏธูปปฏิบัติและ ประโยชน์ของการ บริหารจิตและเจริญ ปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ ความรู้สึก เมื่อตาเห็น รูป หูฟังเสียง จมูกดม กลิ่น ลิ้นชิมรส กาย สัมผัสสิ่งที่มากระทบใจ รับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการ ฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	◆ การพัฒนากาย และจิตใจตนเอง ตามหลักพุทธ ศาสนา ◆ ชุมชนกับ พิธีกรรมทางศาสนา
ส ๑.๑ ป.๕/๗ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือเพื่อการ พัฒนาตนเองและ สิ่งแวดล้อม	◆ การปฏิบัติตน ตามหลักธรรม ของศาสนาที่ตน นับถือเพื่อการ พัฒนาตนเอง	◆ การปฏิบัติ	◆ เห็นคุณค่า ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มีคุณธรรม จริยธรรม ◆ รักความเป็นไทย และท้องถิ่น	◆ โอวาท ๓ (ตามสาระ การเรียนรู้ข้อ ๕)	◆ นำหลักธรรมไป ใช้ในการพัฒนา ชุมชน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
	และสิ่งแวดล้อม		◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีจิตสาธารณะ		

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป.๕/๑ จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	➤ พิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่าง	◆ การปฏิบัติ ◆ กระบวนการสืบค้น	◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ	
ส ๑.๒ ป.๕/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	➤ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด	◆ ปฏิบัติตน ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การสื่อสาร/นำเสนอ	◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ◆ เห็นคุณค่า	◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี ◆ พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา	
ส ๑.๒ ป.๕/๓ มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	➤ มารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	◆ ปฏิบัติตน ◆ การนำความรู้ไปใช้	◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ◆ เห็นคุณค่า ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ มารยาทของศาสนิกชน ◆ การกราบพระรัตนตรัย ◆ การไหว้บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ◆ การกราบศพ	◆ มารยาทในการปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๕/๑ ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	- การคิดวิเคราะห์ - กระบวนการสืบค้น - ปฏิบัติ	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีจิตสาธารณะ - มีวินัย	- สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของพลเมืองดี เช่น เคารพ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย - คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น มุมานะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีค่านิยมประชาธิปไตย มีคุณธรรม	
ส ๒.๑ ป.๕/๒ เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	วิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	- ปฏิบัติ - กระบวนการทำงานกลุ่ม	- มีจิตสาธารณะ - มีวินัย - คุณธรรม จริยธรรม	- เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย - แนวทางการป้องกันคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก - การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย	
ส ๒.๑ ป.๕/๓ เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	- กระบวนการทำงานกลุ่ม - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- เห็นคุณค่า - รักความเป็นไทยและท้องถิ่น	- วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย - คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต	วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๕/๑ อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และความสำคัญของการปกครองส่วน	โครงสร้างอำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	- กระบวนการกลุ่ม - การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้าสำรวจ - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า - ซื่อสัตย์	โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กรุงเทพมหานคร	ระบบบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ท้องถิ่น			สุจริต	♦ อำนาจหน้าที่ และ ความสำคัญของการ ปกครองส่วนท้องถิ่น	
ส ๒.๒ ป.๕/๒ ระบุบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรง ตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่น	➤ บทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้า ดำรงตำแหน่ง ของผู้บริหาร ท้องถิ่น	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	♦ บทบาท หน้าที่ และ วิธีการเข้าดำรงตำแหน่ง ของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น นายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่า ราชการ กทม.	
ส ๒.๒ ป.๕/๓ วิเคราะห์ประโยชน์ ที่ชุมชนจะได้รับ จากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	➤ ประโยชน์ที่ ชุมชนจะได้รับ จากองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ การใช้เทคโนโลยี	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน ♦ มีจิต สาธารณะ	♦ บทบาท หน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและ รัฐบาล	♦ การพัฒนา ส่งเสริม ปรับปรุง และ การเสนอ แนวทางในการ แก้ไขปัญหา ต่างๆในท้องถิ่น ของ อบต.

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมี
ดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอัน พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๓.๑ ป.๕/๑ อธิบายปัจจัย การผลิตสินค้า และบริการ	➤ ปัจจัยการ ผลิตสินค้า และบริการ	♦ การคิด วิเคราะห์ ♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการ สืบค้น ♦ การใช้ เทคโนโลยี ♦ กระบวนการ กลุ่ม	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	♦ ความหมายและประเภทของ ปัจจัยการผลิตประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และ ผู้ประกอบการ ♦ เทคโนโลยีในการผลิตสินค้า และบริการ ♦ พฤติกรรมของผู้บริโภค ♦ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและ บริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือ แหล่งผลิตสินค้าและบริการใน ชุมชน	♦ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นที่นำมาใช้เพื่อ การผลิตสินค้าและ บริการ
ส ๓.๑ ป.๕/๒ ประยุกต์ใช้ แนวคิดของ	➤ แนวคิดของ ปรัชญา เศรษฐกิจ	♦ การคิด วิเคราะห์ ♦ การค้นคว้า	♦ อยู่อย่าง พอเพียง ♦ มีจิต	♦ หลักการของเศรษฐกิจ พอเพียงการประยุกต์ใช้	♦ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด สมุทรปราการ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	พอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	- สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี - ปฏิบัติ	ใฝ่เรียนรู้	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เช่น การประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผนการผลิตสินค้าและบริการเพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP	
ส ๓.๑ ป.๕/๓ อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	➤ หลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น	- ใฝ่เรียนรู้ - อยู่อย่างพอเพียง - ซื่อสัตย์ สุจริต	- หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ - ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป - สหกรณ์ในโรงเรียน(เน้นฝึกปฏิบัติจริง) - การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน	สหกรณ์ในโรงเรียนและชุมชน

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๓.๒ ป.๕/๑ อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	➤ บทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	- การคิดวิเคราะห์ - การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ซื่อสัตย์ สุจริต	- บทบาทหน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป - ดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยกู้ยืม - การฝากเงิน/การถอนเงิน	
ส ๓.๒ ป.๕/๒ จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	➤ ผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การใช้เทคโนโลยี	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - เห็นคุณค่า	ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				ชื่อของอุปโลกเพิ่มขึ้น ที่นำไปสู่ความพึงเพื่อพุ่มเพื่อย	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๕/๑ สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	ความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	- การค้นคว้า สืบค้น - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีวินัย	- วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น - หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ - การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงหลักฐานที่หลากหลาย ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การเขียน อย่างง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ	หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการ เช่น พระสมุทรเจดีย์ ป้อมผีเสื้อสมุทร ป้อมพระจุลจอมเกล้า ฯ
ส ๔.๑ ป.๕/๒ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ อย่างมีเหตุผล	รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ อย่างมีเหตุผล	- การค้นคว้า สืบค้น - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีวินัย	- การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใดและมีผลกระทบอย่างไร - แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น เพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสาร เรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๕/๓ อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	- การค้นคว้าสำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีวินัย	- การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่างมีเหตุผล - ตัวอย่างเรื่องราวจากเอกสารต่างๆ ที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นกับข้อมูล เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น - ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง - สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๕/๑ อธิบายอิทธิพลของอารย-ธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	อิทธิพลของอารย-ธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	- การค้นคว้า สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีวินัย	- การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป - อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีน ที่มีต่อไทยและคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร	
ส ๔.๒ ป.๕/๒ อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป	อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน	- การค้นคว้า สำรวจ - กระบวนการสืบค้น - การคิดวิเคราะห์	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - มีวินัย	- การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะสาเหตุและผล - อิทธิพลที่หลากหลายใน	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				กระแสของวัฒนธรรมต่างชาติต่อสังคมไทยในปัจจุบัน	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๕/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	♦ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยสังเขป	
ส ๔.๓ ป.๕/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา ♦ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาการด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป	
ส ๔.๓ ป.๕/๓ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ	♦ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ขวบ้านบางระจัน เป็นต้น	
ส ๔.๓ ป.๕/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	♦ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม ♦ การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป ♦ พระราชประวัติ และผลงานของพระเจ้าตากสินมหาราช	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				โดยสังเขป ♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี โดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ป.๕/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	♦ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ ตำแหน่ง (พิกัด ภูมิศาสตร์ ละติจูด ลองจิจูด) ระยะ ทิศทาง ของภูมิภาคของตนเอง	♦ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคกลาง (จังหวัดสมุทรปราการ)
ส ๕.๑ ป.๕/๒ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	♦ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี	♦ ภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ ♦ ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ (ภูมิลักษณะและภูมิอากาศ) และลักษณะทางสังคม (ภูมิสังคม) ในภูมิภาคของตนเอง	♦ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคกลาง (จังหวัดสมุทรปราการ)

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ป.๕/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มี	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้ง	♦ การใช้เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/สังเกต	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของ	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของภูมิภาคกลาง (จังหวัด)

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/ กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น
อิทธิพลต่อลักษณะ การตั้งถิ่นฐานและ การย้ายถิ่นของ ประชากรใน ภูมิภาคของตน	ถิ่นฐานและ การย้ายถิ่นของ ประชากรใน ภูมิภาคของตน	♦ การคิด วิเคราะห์		ประชากรในภูมิภาค	สมุทรปราการ)
ส ๕.๒ ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพล ของสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติที่ ก่อให้เกิดวิถีการ ดำเนินชีวิตใน ภูมิภาคของตน	♦ อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติที่ ก่อให้เกิดวิถี การดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของ ตน	♦ การใช้ เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/ สังเกต	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้ เทคโนโลยี	♦ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติที่ ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและ การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมในภูมิภาค	♦ สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพของ ภูมิภาคกลาง (จังหวัด สมุทรปราการ)
ส ๕.๒ ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็นผล จากการรักษาและ ทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทาง ในการจัดการ สิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคของตน	♦ การรักษาและ ทำลาย สิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการ จัดการ สิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคของตน	♦ การใช้ เทคโนโลยี ♦ การสำรวจ/ สังเกต ♦ การคิด วิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีทักษะในการใช้ เทคโนโลยี ♦ เห็นความสำคัญ	♦ ผลจากการรักษาและ การทำลายภาพ แวดล้อม ♦ แนวทางการอนุรักษ์และ รักษาสภาพแวดล้อมใน ภูมิภาค	♦ สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพของภูมิภาค กลาง (จังหวัด สมุทรปราการ)

วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส ๑๖๑๐๑

ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๑ ป.๖/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การศึกษาค้นคว้า ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่นเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	
ส ๑.๑ ป.๖/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถานหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ การศึกษาค้นคว้า ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	♦ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ♦ ปลงอายุสังขาร ♦ ป่าฉิมสาวก ♦ ปรินิพพาน ♦ การถวายพระเพลิง ♦ แจกพระบรมสารีริกธาตุ ♦ สังเวชนียสถาน ๔	
ส ๑.๑ ป.๖/๓ เห็นคุณค่าและประพฤติกรรมตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก/เรื่องเล่าและ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	♦ การประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก/เรื่องเล่าและ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	♦ การปฏิบัติ ♦ การสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ เห็นคุณค่า ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มีคุณธรรมจริยธรรม ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ พระราชนิพนธ์ ♦ ที่มณีโกศลชาดก ♦ สัพพทาฐิชาดก ♦ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ♦ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส	
ส ๑.๑ ป.๖/๔ วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา	♦ ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา	♦ การปฏิบัติ ♦ การสำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ เห็นคุณค่า ♦ มีสติรอบคอบ ♦ มีคุณธรรมจริยธรรม ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	➢ พระรัตนตรัย-ศรัทธา ๔ ♦ พระพุทธพุทธกิจ ๕ ♦ พระธรรมอริยสัจ ๔ ♦ หลักกรรม	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด			◆ พระสงฆ์ ➢ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว เบญจศีล อบายมุข ๖ อกุศลมูล ๓ ◆ ทำความดี ◆ เบญจธรรม ◆ กุศลมูล ๓ ◆ พละ ๔ ◆ คารวะ ๖ ◆ กตัญญูกตเวทิต่อพระมหากษัตริย์ ◆ มงคล ๓๘ ◆ มีวินัย ◆ การงานไม่มีโทษ ◆ ไม่ประมาทในธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สจฺเจน กิตฺติ ปโปติ คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ ◆ ยถาวาที ตถาการี พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น	
ส ๑.๑ ป.๖/๕ ขึ้นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	◆ การทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ เห็นคุณค่า ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มีคุณธรรม จริยธรรม ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ	
ส ๑.๑ ป.๖/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตาม	◆ สวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนา	◆ การปฏิบัติ ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ เห็นคุณค่า ◆ มีสติ รอบคอบ ◆ มีคุณธรรม จริยธรรม ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
แนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	จิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด			เจริญปัญญา ♦ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ♦ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึกเมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ♦ ฝึกให้มีสมาธิในการฟังการอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
ส ๑.๑ ป.๖/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหา อบายมุขและ สิ่งเสพติด	♦ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหา อบายมุขและ สิ่งเสพติด	♦ การปฏิบัติ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ เห็นคุณค่า ♦ มีสติ ♦ รอบคอบ ♦ มีคุณธรรม ♦ จริยธรรม ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักธรรม ♦ โอวาท ๓ : เบญจศีล – เบญจธรรม อบายมุข ๖ อกุศลมูล ๓ กุศลมูล ๓	
ส ๑.๑ ป.๖/๘ อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	♦ หลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	♦ การศึกษาค้นคว้า ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	➤ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ♦ พระพุทธศาสนา : อริยสัจ ๔ โอวาท ๓ ฯลฯ ♦ ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม ♦ คริสต์ศาสนา : บุญญีติ ๑๐ ประการ	
ส ๑.๑ ป.๖/๙ อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	♦ สนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	♦ การศึกษาค้นคว้า ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ เห็นคุณค่า	➤ ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ♦ พระพุทธศาสนา - ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบุญญีติ เช่น บรรพชา อุปสมบท - ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ♦ ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ ♦ คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ ♦ ศาสนาฮินดู เช่น พิธีศราทธ พิธีบูชาเทวดา	

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ป. ๖/๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	♦ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส ♦ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด	
ส ๑.๒ ป.๖/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	♦ มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	♦ ปฏิบัติตน ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ การถวายของแก่พระภิกษุ ♦ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม ♦ การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา	
ส ๑.๒ ป.๖/๓ อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสน พิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	♦ ประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสน พิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	♦ ปฏิบัติตน ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ ทบพวนการอาราธนา ศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร ♦ พิธีทอดผ้าป่า ♦ พิธีทอดกฐิน ♦ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล ♦ การปฏิบัติตนที่	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				ถูกต้องในศาสนาพิธี พิธีกรรม และวัน สำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ ♦ ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนาพิธี/ พิธีกรรม และวัน สำคัญทางศาสนา	
ส ๑.๒ ป.๖/๔ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ ปฏิบัติตน ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ♦ ใฝ่เรียนรู้	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - ขั้นเตรียมการ - ขั้นพิธีการ	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๑ ป.๖/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	♦ การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	♦ การปฏิบัติ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ สำรวจ ♦ กระบวนการกลุ่ม	♦ มีจิตสาธารณะ ♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ♦ ใฝ่เรียนรู้	♦ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเช่น - กฎหมายจราจร - กฎหมายทะเบียนราษฎร - กฎหมายยาเสพติดให้โทษ - เทศบัญญัติข้อบัญญัติ อบต. อบจ. ♦ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว	
ส ๒.๑ ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง	♦ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและ	♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น	♦ ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม ♦ การเปลี่ยนแปลง	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
วัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม	ธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม		◆ ใฝ่เรียนรู้	วัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย ◆ แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	
ส ๒.๑ ป.๖/๓ แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกต้อง	◆ มารยาทไทยได้เหมาะสมถูกต้อง	◆ การปฏิบัติ ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ กระบวนการกลุ่ม	◆ มีจิตสาธารณะ ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย ◆ มารยาทไทยและการแสดงความรักเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด	
ส ๒.๑ ป.๖/๔ อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	◆ คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การศึกษาค้นคว้า	◆ มีจิตสาธารณะ ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น ◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ◆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย ◆ แนวทางการรักษาวัฒนธรรม	
ส ๒.๑ ป.๖/๕ ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	◆ การติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การศึกษาค้นคว้า	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีสติรอบคอบ ◆ มีคุณธรรมจริยธรรม ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ สถานการณ์จริง ◆ ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ◆ หลักการเลือกและใช้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน	

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๒.๒ ป.๖/๑ เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	♦ บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	♦ การคิดวิเคราะห์ ♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ กระบวนการกลุ่ม	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	
ส ๒.๒ ป.๖/๒ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	♦ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ ปฏิบัติ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	
ส ๒.๒ ป.๖/๓ อภิปรายบทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	♦ บทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มีสติ รอบคอบ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง ♦ สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ♦ ตรวจสอบคุณสมบัติ ♦ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส.๓.๑ ป.๖/๑ อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	♦ บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	♦ การค้นคว้า สืบค้น ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึง	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รับผิดชอบ				สิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ ♦ ทักษะคิดในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ♦ ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ	
ส.๓.๑ ป.๖/๒ อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	♦ บทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ♦ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง ♦ คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม	
ส.๓.๑ ป.๖/๓ บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	♦ วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ กานำเสนอ	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ความหมาย และความจำเป็นของทรัพยากร ♦ หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) ♦ วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ♦ วางแผนการใช้ทรัพยากร โดย	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				ประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๓.๒ ป.๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น	◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่นการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน ◆ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ◆ ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี ◆ สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล	
ส ๓.๒ ป.๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	◆ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	◆ การค้นคว้า สำรวจ ◆ กระบวนการสืบค้น	◆ ใฝ่เรียนรู้	◆ การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๑ ป.๖/๑ อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย	◆ ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย	◆ การค้นคว้า สืบค้น ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน ◆ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น	
ส ๔.๑ ป.๖/๒ นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	◆ ข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	◆ การค้นคว้า สืบค้น ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ◆ สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง ◆ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน	

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๒ ป.๖/๑ อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	◆ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	◆ การค้นคว้า สืบค้น ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน ◆ มีวินัย	◆ ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
				เพื่อนบ้านของไทย โดยสังเขป ♦ ตัวอย่างความเหมือนและความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง	
ส ๔.๒ ป.๖/๒ บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	♦ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦ มีวินัย	♦ ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป ♦ สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน ♦ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป	

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๔.๓ ป.๖/๑ อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป	♦ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป	
ส ๔.๓ ป.๖/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์อนุรักษ์ไว้	♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์อนุรักษ์ไว้	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน ♦	♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ♦ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขปตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัยประชาธิปไตย	
ส ๔.๓ ป.๖/๓ ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัย	♦ ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์ภาคภูมิใจ และ	♦ การค้นคว้า สำรวจ ♦ กระบวนการสืบค้น ♦ การคิดวิเคราะห์	♦ ใฝ่เรียนรู้ ♦ มุ่งมั่นในการทำงาน	♦ ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระบาทสมเด็จพระ	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รัตนโกสินทร์ ภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การ	ควรค่าแก่การ			พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช สมเด็จพระบรม ราชาเจ้ามหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ฯลฯ	
ส ๕.๓ ป.๖/๔ อธิบาย ภูมิปัญญาไทยที่ สำคัญสมัย รัตนโกสินทร์ที่นำ	◆ ภูมิปัญญาไทยที่ สำคัญสมัย รัตนโกสินทร์ที่นำ	◆ การค้นคว้า สืบค้น ◆ กระบวนการสืบค้น ◆ การคิดวิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มุ่งมั่นในการทำงาน	◆ ภูมิปัญญาไทยสมัย รัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลก และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๑ ป.๖/๑ สืบค้น และอธิบายข้อมูล ลักษณะทางกายภาพ ของประเทศไทยด้วย แผนที่ รูปถ่ายทาง อากาศและภาพจาก ดาวเทียม	◆ ลักษณะทาง กายภาพของประเทศ ไทยด้วยแผนที่ รูป ถ่ายทางอากาศและ ภาพจากดาวเทียม	◆ การใช้ เทคโนโลยี ◆ การสำรวจ/ สังเกต ◆ การคิด วิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีทักษะใน การใช้ เทคโนโลยี ◆ เห็น ความสำคัญ	◆ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ที่แสดงลักษณะ ทางกายภาพของประเทศ	
ส ๕.๑ ป.๖/๒ อธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพ กับภัยพิบัติในประเทศไทยเพื่อเตรียมพร้อม รับมือภัยพิบัติ	◆ ความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับภัยพิบัติ ในประเทศไทยเพื่อ เตรียมพร้อมรับมือ ภัยพิบัติ	◆ การใช้ เทคโนโลยี ◆ การสำรวจ/ สังเกต ◆ การคิด วิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีทักษะใน การใช้ เทคโนโลยี ◆ เห็น ความสำคัญ	◆ ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพกับ ปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติของประเทศ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว वादภัย ◆ ภูมิลักษณะที่มีต่อภูมิ สังคมของประเทศไทย	

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๕.๒ ป.๖/๑ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์	◆ ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทาง	◆ การคิด วิเคราะห์	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีจิต	◆ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม	

ตัวชี้วัด	ความรู้	ทักษะ/กระบวนการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย	กายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย	◆ การสำรวจ/สังเกต ◆ การนำเสนอ ◆ การปฏิบัติ	สาธารณะ ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น	ในประเทศ ◆ ความสัมพันธ์และผลกระทบ	
ส ๕.๒ ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	◆ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การสำรวจ/สังเกต ◆ การนำเสนอ ◆ การปฏิบัติ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีจิตสาธารณะ ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น	◆ ผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยน หรือดัดแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศจากอดีต ถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้น (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพ และวัฒนธรรม)	
ส ๕.๒ ป.๖/๓ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการ รักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	◆ รักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	◆ การคิดวิเคราะห์ ◆ การสำรวจ/สังเกต ◆ การนำเสนอ ◆ การปฏิบัติ	◆ ใฝ่เรียนรู้ ◆ มีจิตสาธารณะ ◆ รักความเป็นไทยและท้องถิ่น	◆ แนวทางการใช้ทรัพยากรของคนในชุมชนให้ใช้อย่างยั่งยืน โดยมีจิตสำนึก รู้คุณค่าของทรัพยากร ◆ แผนอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน หรือแผนอนุรักษ์	

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส ๑๑๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล อภิปราย ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบเบื้องต้นของศาสนา ประโยชน์ ประวัติ ศาสดาของศาสนา สรุปใจความสำคัญของคัมภีร์ ความคิดหลักของศาสนา สรุปหลักจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ วิธีปฏิบัติ การใช้ภาษาเกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญ ฝึกปฏิบัติการบริหารจัดการ การเจริญปัญญาเบื้องต้น เปรียบเทียบ การทำความดี ปฏิบัติตนตามคำแนะนำ รวบรวมขั้นตอน ของศาสนพิธี คุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ ความเสียสละ การเคารพสิทธิและหน้าที่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว กฎ กติกา ความหมาย ความสำคัญของรัฐธรรมนูญ ประโยชน์ของรายรับ-รายจ่าย ต้นทุนผลประโยชน์ที่ได้รับ ทรัพยากรในท้องถิ่น ระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพของครอบครัวและชุมชน การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะทางกายภาพของบ้าน โรงเรียน และชุมชน องค์ประกอบของ แผนผัง การเขียนแผนที่เบื้องต้นอย่างง่าย ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ผลเสียการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม การสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย การแก้ปัญหการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี I Classroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓ , ป.๑/๔

ส ๑.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๒.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒

ส ๒.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๓.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๓.๒ ป.๑/๑

ส ๕.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓ , ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๒๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล อภิปราย ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบเบื้องต้นของ ศาสนา ประวัติศาสนามาศาสดาของศาสนา คัมภีร์ และการใช้ภาษาของศาสนา รวบรวมหลักจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และชุมชน หลักปฏิบัติการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ศาสนพิธี และพิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญาเบื้องต้น การทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน การปฏิบัติตนตามคำแนะนำเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม การเป็นพลเมืองดี ในสังคมประชาธิปไตย การยอมรับ การเคารพสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว บทบาทหน้าที่ของตนเอง การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ข้อตกลง กฎ กติกา ระเบียบในโรงเรียน ความหมาย และความสำคัญของรัฐธรรมนูญ ประโยชน์ของรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพของชุมชน การซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ประโยชน์ของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของแผนผังแผนที่ ตำแหน่ง ระยะทาง ทรัพยากรธรรมชาติรู้คุณค่าของธรรมชาติ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปรียบเทียบประชากรกับสิ่งแวดล้อม การฝึกสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย การแก้ปัญหการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี I Classroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗

ส ๑.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๒.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ส ๒.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๓.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ส ๓.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๕.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ส ๕.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๓๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล อภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปใจความสำคัญความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของศาสนา ประโยชน์ ประวัติศาสตร์ของศาสนา ภาษา ที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตน นับถือ หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน วิถีปฏิบัติเกี่ยวกับ ศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรำลึกได้ ความรู้ตัว ชื่นชม การทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศิลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม การเป็นพลเมืองดีใน สังคม ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของ ตนเอง บทบาทสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิของ บุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญา ของท้องถิ่น การสร้างความคิด การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของ กฎหมายรัฐธรรมนูญ รายรับ-รายจ่าย ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบ เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพในชุมชนการแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องใน ชีวิตประจำวัน องค์ประกอบทางกายภาพ ลักษณะ ความเกี่ยวข้องแผนผัง แผนที่ ตำแหน่ง ระยะทิศทาง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยกัน สิ่งแวดล้อมทางสังคม การอนุรักษ์ การใช้ พลังงาน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การรู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี iClassroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิต สาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔ , ป.๓/๕ , ป.๓/๖ , ป.๓/๗

ส ๑.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔

ส ๒.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๓.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๓.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๕.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๕.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔ , ป.๓/๕ , ป.๓/๖ รวม ๘ มาตรฐาน ๓๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๔๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล สืบค้น ข้อมูลสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญทางศาสนา และศาสดาของศาสนาพุทธ คัมภีร์ทางศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมของศาสนา การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ชื่นชมการทำความดีของบุคคลากรในสังคม แปลความหมายในคัมภีร์ศาสนาที่ตนนับถือ เสนอแนวทางการกระทำของตนเองและผู้อื่นในฐานะพลเมืองดีของสังคม สิทธิเด็ก เพื่อป้องกันตัวเองและสังคม เปรียบเทียบความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่นการยอมรับคุณค่าของกันและกัน การรวมกลุ่มทั้งภาครัฐและเอกชน ชื่นชมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การรวมกลุ่มภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อำนาจอธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมายในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ ผู้ผลิต ผู้บริโภค วิธีการของเศรษฐกิจ การหารายได้ การออม การลงทุน ผลผลิตทางด้านเศรษฐกิจ การตลาด การธนาคาร สถาบันการเงินอื่น ๆ ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน การพึ่งพา การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ใช้แผนที่และภาพถ่ายระยะใกล้ลักษณะสำคัญทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและสิ่งต่างๆในจังหวัดของตนเอง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆที่อยู่ในจังหวัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี Classroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕ , ป.๔/๖ , ป.๔/๗, ป.๔/๘

ส ๑.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๒.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕

ส ๒.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ส ๕.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๕.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

รวม ๘ มาตรฐาน ๓๐ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๕๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปรายสนทนาซักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล สืบค้นข้อมูล สรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความสำคัญของศาสนา ศาสนา และคัมภีร์ทางศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อเข้าใจในการพัฒนาตนและสังคม ความหมาย การบริหารจัดการ และเจริญปัญญา ชื่นชมการทำความดีของตนเองและบุคคลในสังคม และแนวปฏิบัติในการชื่นชม การทำความดีของบุคคลสำคัญกลุ่มเพื่อนประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญาของศาสนาที่ตนนับถือกระบวนการประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกันในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน การปฏิบัติตน ตามสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพในฐานะพลเมืองดีของประเทศ การดำเนินชีวิต ความแตกต่างของวัฒนธรรมในกลุ่มคนในภูมิภาคการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโครงสร้างการปกครองประเทศซึ่งมีทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับการปกครองประเทศ ความสำคัญในกฎหมายในชีวิตประจำวัน หน้าที่ของผู้ผลิต และผู้บริโภค ความหมายของระบบสินค้าเชื่อผลดีผลเสียต่อภาวะ การเงินการเลือกของผู้บริโภค ผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีอยู่ ระบบสหกรณ์การบริหารทางด้านเศรษฐกิจ บทบาทการใช้เงินในท้องถิ่นการบริการต่างๆ ของธนาคารและสถาบันการเงินในต่างประเทศ ผู้บริโภคผู้ยืมและนักธุรกิจการจัดหาแหล่งรายได้ของรัฐ ความเชี่ยวชาญ ขำนาญด้านจำนวนปริมาณสินค้ารวมทั้งที่ผลิตการซื้อมาทางเศรษฐกิจการใช้แผนที่ในท้องถิ่นต่างๆ ลักษณะความแตกต่าง ผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสมดุลในระบบนิเวศน์

โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปรายกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี I Classroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ , ป.๕/๔ , ป.๕/๕ , ป.๕/๖ , ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ ส ๒.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ , ป. ๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ ส.๓.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ ส ๓.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒

ส ๕.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ ส ๕.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ รวม ๘ มาตรฐาน ๒๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๖๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลาเรียน ๘๐ ชั่วโมง

สังเกต ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปราย สนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูลสืบค้น ข้อมูลความสำคัญหลักธรรมพระรัตนตรัย ไตรสิกขา หลักธรรมโอวาท ๓ การทำความดีของบุคคลในประเทศ การ สวดมนต์ แผ่เมตตาของศาสนาที่ตนนับถือ สรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึง สังฆนิยสถาน ประวัติศาสดา ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า ศาสนิกชนตัวอย่าง ศาสนพิธี สถานที่ ในศาสนสถาน ศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การบริหารจัดการและเจริญปัญญาวันสำคัญทางศาสนา การกระทำที่แสดงถึงคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีใน สังคมประชาธิปไตย สิทธิเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม สัญลักษณ์ เอกลักษณ์ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่น อำนาจ อธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย กฎหมายในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้ ทรัพยากรที่มีผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มรายได้เงินออมจากการลงทุน สิทธิและการคุ้มครองผู้บริโภค เศรษฐกิจพอเพียง ระบบสหกรณ์ การบริหาร ด้านการผลิต และการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ บทบาทการใช้เงินและ การบริการด้านการเงินต่างประเทศ การจัดเก็บภาษี การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ แผนที่ชนิดต่างๆ การกระทำที่ ส่งผลดีและผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม รวมทั้งผลกระทบจากการที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ในด้านบวกและด้านลบ การกระทำที่มีส่วนช่วยแก้ปัญหา และเสริมสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการทางสังคมศาสตร์ การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิด การสืบค้น การอภิปราย กระบวนการ เสนอสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยี I Classroom ในการเรียนรู้ การจัดการและการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิต สาธารณะ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔ , ป.๖/๕ , ป.๖/๖ , ป.๖/๗ , ป.๖/๘ , ป.๖/๙

ส ๑.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔

ส ๒.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔ , ป.๖/๕

ส ๒.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ส ๓.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓

ส ๓.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ ส ๕.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒

ส ๕.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ รวม ๘ มาตรฐาน ๓๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๑๒๐๑ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาและใช้ปฏิทินในการบอกวัน เดือน ปี ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งระบบสุริยคติและจันทรคติ คำที่แสดงช่วงเวลาเพื่อใช้เล่าเหตุการณ์ปัจจุบัน วันนี้ เดือนนี้ ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น ตอนค่ำ และเรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การบอกเล่า การเชื่อมโยง เพื่อให้สามารถใช้เวลาตามปฏิทินแสดงเหตุการณ์ในปัจจุบันและใช้คำแสดงช่วงเวลาเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

รู้วิธีสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้องและการบอกเล่าเรื่องราวที่สืบค้นได้ โดยใช้ทักษะการสอบถาม การรวบรวมข้อมูล การสรุปความ การเล่าเรื่อง เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวจากแหล่งข้อมูล(เช่นบุคคล)และบอกเล่า ข้อเท็จจริงที่ค้นพบได้อย่างน่าสนใจ

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสิ่งของเครื่องใช้หรือการดำเนินชีวิตของตนเองในสมัย ปัจจุบัน กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวผู้เรียน เตาหุงต้ม (การหุงต้มด้วยเตาถ่านกับเตาไฟฟ้า) หม้อหุงข้าว (การหุงข้าวที่ใช้น้ำด้วยพื้นหรือถ่านกับหม้อหุงข้าวไฟฟ้า) เกรียนกับรถยนต์ (การเดินทาง) ถนน บ้านเรือน การใช้ควายไถนากับรถไถนา รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญของครอบครัวที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน (การย้ายบ้าน การย้ายโรงเรียน การเลื่อนชั้นเรียน การได้รับรางวัล การสูญเสียบุคคลสำคัญของครอบครัว) โดยใช้ทักษะการสังเกต การใช้เหตุผล การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การยกตัวอย่าง และการบอกเล่า เพื่อให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ธงชาติ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ภาษาไทย อักษรไทย มารยาทไทย อาหารไทย การแต่งกายแบบไทย วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และการปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ รวมทั้งรู้จักสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ศาสนสถาน ตลาด พิพิธภัณฑ์ และสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ที่ใกล้ตัวผู้เรียนและเห็นเป็นรูปธรรม โดยใช้ทักษะการสังเกต การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การอธิบาย การปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ท้องถิ่น และประเทศชาติ ภูมิใจในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะธำรงรักษาและสืบทอดต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๑/๑ , ป ๑/๒ , ป ๑/๓

ส ๔.๒ ป ๑/๑ , ป ๑/๒

ส ๔.๓ ป ๑/๑ , ป ๑/๒ , ป ๑/๓ รวม ๓ มาตรฐาน ๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๒๒๐๑ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

รู้จักวันเวลาตามระบบสุริยคติและจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้ง การใช้คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้, เดือนนี้ เดือนก่อน เดือนหน้า, ปีนี้ ปีก่อน ปีหน้า ในการอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม เชื่อมโยง เรียงลำดับ การเล่าเรื่อง การรวบรวมข้อมูล การอธิบาย เพื่อให้สามารถใช้วันเวลาเรียงลำดับ เหตุการณ์สำคัญได้ถูกต้อง ว่าเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลัง

รู้วิธีสืบค้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาพถ่าย สื่อบัตร ทะเบียนบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ มาอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ และวิธีสืบค้นข้อมูลในชุมชนอย่างง่าย ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในชุมชนในด้านต่างๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ทางด้านการประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน เข้าใจสาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ที่สืบค้นได้โดยใช้เส้นเวลา ฝึกทักษะการสอบถาม การสังเกต การวิเคราะห์ การอธิบายอย่างมีเหตุมีผล ทำฝังความคิดและการจัดนิทรรศการ เพื่อให้เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ใน เรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในอดีต และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามกาลเวลา อย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจชุมชนที่มีความแตกต่างและสามารถปรับตัวอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษา สืบค้นประวัติและผลงานของบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ ในด้านการสร้างสรรค์วัฒนธรรม /การสร้างความรู้เรื่องและความมั่นคงโดยสังเขป รวมทั้งวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ การทำความเคารพแบบไทย ประเพณีไทย ศิลปะไทย ดนตรีไทย โดยใช้ทักษะการสืบค้นการสังเกต การอ่าน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การใช้เหตุผล การอธิบาย และการนำเสนอ เพื่อให้เห็นคุณค่าและแบบอย่างการกระทำความดีของบรรพบุรุษที่ได้สร้างประโยชน์ให้ท้องถิ่นและประเทศ เกิดความรัก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และอ้างความเป็นไทย

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๒/๑ , ป ๒/๒

ส ๔.๒ ป ๒/๑ , ป ๒/๒

ส ๔.๓ ป ๒/๑ , ป ๒/๒

รวม ๓ มาตรฐาน ๖ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๓๒๐๑ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน ได้แก่ พุทธศักราช คริสต์ศักราช (ถ้าเป็นชาวมุสลิม ให้ศึกษาฮิจเราะห์ศักราชด้วย) วิธีการเทียบคริสต์ศักราชกับพุทธศักราช และใช้ศักราชในการบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ปีเกิดของผู้เรียน เหตุการณ์สำคัญของตนเอง และครอบครัว โดยใช้ทักษะการเปรียบเทียบ การคำนวณ การเชื่อมโยง การอธิบาย เพื่อให้มีพื้นฐานในการศึกษาเอกสารที่แสดงเหตุการณ์ตามกาลเวลา สามารถเรียง ลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องว่าเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลังอันเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาประวัติศาสตร์

รู้วิธีสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รูปภาพ แผนผังโรงเรียน แผนที่ชุมชน ห้องสมุดโรงเรียน แหล่งโบราณคดี – ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น สามารถใช้เส้นเวลา (Timeline) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ทักษะการสำรวจ การสังเกต การสอบถาม การอ่าน การฟัง การเล่าเรื่อง การสรุปความ เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวรอบตัวอย่างง่าย ๆ โดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอเรื่องราวที่ค้นพบได้ตามลำดับเวลา

ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร) และปัจจัยทางสังคม (ความเจริญทางเทคโนโลยี เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ การคมนาคม ความปลอดภัย) ศึกษาและเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ของขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตนเอง และชุมชนใกล้เคียง ในเรื่องความเชื่อและการนับถือศาสนา อาหาร ภาษาถิ่น การแต่งกาย โดยใช้ทักษะการอ่าน การสอบถาม การสังเกต การสำรวจ การฟัง การสรุปความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและภูมิใจในชุมชนของตนเอง ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เข้าใจพัฒนาการของชุมชน สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ร่วมอนุรักษ์สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย

ศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ โดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ ได้แก่ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถโดยสังเขป และศึกษาวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ ได้แก่ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร ขวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก ท้าวสุรนารี เป็นต้น โดยใช้ทักษะการอ่าน และสอบถาม การฟัง การสรุปความ การเขียน การเล่าเรื่อง เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย เกิดความรัก ความภูมิใจและเห็นแบบอย่างการเสียสละเพื่อชาติ และธำรงความเป็นไทย

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๓/๑, ป ๓/๒, ป ๓/๓

ส ๔.๒ ป ๓/๑, ป ๓/๒

ส ๔.๓ ป ๓/๑, ป ๓/๒, ป ๓/๓

รวม ๓ มาตรฐาน ๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๔๒๐๑ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมาย วิธีการนับ และการใช้ช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เหนือกว่าการแบ่งยุคสมัยในทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติที่แบ่งเป็นสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ รวมทั้งช่วงสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ตัวอย่างการใช้ช่วงเวลาในเอกสารต่าง ๆ โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การวิเคราะห์ การคำนวณ เพื่อให้ใช้เวลาในการบอกเล่าเรื่องราวได้ถูกต้อง และเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาปรากฏในเอกสารทางประวัติศาสตร์

ศึกษาลักษณะสำคัญ และเกณฑ์การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น อย่างง่าย ๆ ตัวอย่างของหลักฐานที่พบในท้องถิ่นทั้ง หลักฐานขั้นต้นกับชั้นรอง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร กับไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร โดยใช้ทักษะการสำรวจ การวิเคราะห์ การตรวจสอบข้อมูล การจำแนก การตีความ เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาปัจจัย การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของมนุษยชาติในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป การก่อตั้งอาณาจักรโบราณในดินแดนไทย ได้แก่ ทวารวดี ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ เป็นต้น โดยใช้ทักษะการสำรวจ การวิเคราะห์ การตีความ การสรุปความ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ศึกษาประวัติศาสตร์เป็นมาของชาติไทยในสมัยสุโขทัยโดยสังเขป ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร พัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาลิไทย) และภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นผลให้อุทยานประวัติศาสตร์ในสุโขทัยและศรีสัชนาลัยได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การสืบค้น การวิเคราะห์การตีความ เพื่อเข้าใจความเป็นมาของชาติไทยในสมัยสุโขทัย รวมทั้งวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย เกิดความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย ตระหนักถึงความภาคภูมิใจพยายามของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้อง และสร้างสรรค์ความเจริญให้บ้านเมือง ตกทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบต่อถึงปัจจุบัน

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๔/๑, ป ๔/๒, ป ๔/๓

ส ๔.๒ ป ๔/๑, ป ๔/๒

ส ๔.๓ ป ๔/๑, ป ๔/๒, ป ๔/๓

รวม ๓ มาตรฐาน ๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๕๒๐๑ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานหลากหลาย ด้วยการตั้งประเด็นคำถามทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ชื่อตำบล ชื่อถนน ความเป็นมาของสถานที่สำคัญ ความเป็นมาของขนบธรรมเนียม ประเพณีในท้องถิ่น รู้จักแหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่น สามารถรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รู้จักวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลอย่างง่าย ๆ เข้าใจความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ แยกแยะความคิดเห็นกับข้อเท็จจริงที่อยู่ในข้อมูลได้ โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การสำรวจ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง และการสังเคราะห์อย่างง่าย ๆ เพื่อฝึกฝนทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาการเข้ามาและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีน ในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป ได้แก่ การปกครอง การนับถือศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา อาหาร และการแต่งกาย ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ทั้งตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบันโดยสังเขป โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้แก่ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ขวบ้านบางระจัน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยา และธนบุรี ที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ซึ่งเป็นผลให้พระนครศรีอยุธยาได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก ได้แก่ ทางด้าน ศิลปกรรม วรรณกรรม และการค้า โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ การเรียงความ เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะธำรงรักษาความเป็นไทยสืบต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓

ส ๔.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒

ส ๔.๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

รวม ๓ มาตรฐาน ๙ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๖๒๐๑ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ และใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราว หรือเหตุการณ์สำคัญตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การตั้งประเด็นศึกษาเรื่องราวที่ตนสนใจ การสำรวจแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล การตีความ การเรียบเรียงและนำเสนอความรู้ที่ค้นพบได้อย่างน่าสนใจ โดยใช้ทักษะ การสำรวจ การอ่าน การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ การเขียนเรียงความ การจัดทำโครงการและการจัดนิทรรศการ เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบันโดยสังเขป เชื่อมโยง และเปรียบเทียบกับประเทศไทย ศึกษาความเป็นมา และความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ โดยสังเขป ผลงานของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระบรมราชาเจ้ามหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และภูมิปัญญาไทยที่สำคัญที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ตระหนักถึงความพากเพียรพยายามของ บรรพบุรุษที่ได้ปกป้อง และสร้างสรรค์ความเจริญให้บ้านเมืองตกทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบต่อถึงปัจจุบัน

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ป ๖/๑, ป ๖/๒

ส ๔.๒ ป ๖/๑, ป ๖/๒

ส ๔.๓ ป ๖/๑, ป ๖/๒, ป ๖/๓, ป ๖/๔

รวม ๓ มาตรฐาน ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ	ส ๑.๑ ป. ๑/๑	การศึกษาพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสดา ที่ตนนับถือทำ ให้เกิดความศรัทธาและเห็นแบบ อย่างที่ดี ซึ่งสามารถ นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต	๑. พระพุทธศาสนา ๒. ศาสนาคริสต์ ๓. ศาสนาอิสลาม	๒	๓
๒	แบบอย่างที่ดี	ส ๑.๑ ป. ๑/๒	แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดที่ได้จากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างที่เคารพศรัทธา สามารถนำมาประยุกต์ ใช้ในการประพฤติปฏิบัติตน	๔. พุทธสาวก ๕. ชาดก ๖. ศาสนิกชนตัวอย่าง	๒	๓
๓	หลักธรรมนำ ความสุข	ส ๑.๑ ป. ๑/๓ ป. ๑/๔	หลักธรรมของศาสนาและการเห็นคุณค่าของการสวดมนต์แผ่ เมตตาก่อให้เกิดความศรัทธาสามารถยึดถือเป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิต และพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตน นับถือ	๗. ศรัทธาในพระรัตนตรัย ๘. โอวาท ๓ ๙. พุทธศาสนสุภาษิต ๑๐. การฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ๑๑. ความหมายและประโยชน์ของสติ ๑๒. หลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์และศาสนา อิสลาม	๔	๓
๔	ชาวพุทธที่ดี	ส ๑.๒ ป. ๑/๑ ป. ๑/๒ ป. ๑/๓	การประพฤติตนอย่างถูกต้องตามหลักการของศาสนาและ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือ ศาสนสถาน การแสดงตน เป็นพุทธมามกะ และการปฏิบัติตนในศาสนพิธีและวันสำคัญ	๑๓. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด ๑๔. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ๑๕. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๒	๓

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ทางศาสนาถือเป็นการส่งเสริมจิตสาธารณะของตนเองและเป็นการจรรงไว้ของศาสนาที่ตนนับถือ	๑๖. การบูชาพระรัตนตรัย		
๕	ความสัมพันธ์ของ สมาชิกในครอบครัว และโรงเรียน	ส ๒.๒ ป. ๑/๑ ป. ๑/๒	สมาชิกทุกคนในครอบครัวและโรงเรียนปฏิบัติตาม บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนด้วยความผิชอบ ย่อม ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และมีความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างกัน	๑๗. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ๑๘. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในโรงเรียน	๒	๘
๖	สมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและ โรงเรียน	ส ๒.๑ ป. ๑/๑	การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน และการมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นสิ่งที่เราควรปฏิบัติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในครอบครัวและโรงเรียนได้ อย่างมีความสุข	๑๙. ความสำคัญของการเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน ๒๐. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน ๒๑. ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิก ที่ดี ของครอบครัวและโรงเรียน	๓	๑๐
๗	การทำความดี	ส ๒.๑ ป. ๑/๒	บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน แต่ก็สามารถทำความ ดีที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่งผลให้ผู้ปฏิบัติและผู้ที่อยู่ใกล้เคียง มีความภาคภูมิใจและมีความสุข	๒๒. ลักษณะความสามารถและความดีของบุคคล ๒๓. ผลของการทำความดี	๒	๑๐
๘	ประชาธิปไตยใน ครอบครัวและ โรงเรียน	ส ๒.๒ ป. ๑/๓	สมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน ย่อมมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและทำกิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่ง จะส่งผลต่อการปลูกฝังพื้นฐานสำคัญของประชาธิปไตยต่อ เยาวชน	๒๔. กิจกรรมประชาธิปไตย ๒๕. ลักษณะของผู้ที่มีความเป็นประชาธิปไตย ๒๖. ลักษณะสังคมที่เป็นประชาธิปไตย ๒๗. กิจกรรมประชาธิปไตยในครอบครัว ๒๘. กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน	๓	๑๐

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๒๑	๑๐๐
๙	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวันของเรา	ส ๓.๑ ป. ๑/๑ ป. ๑/๓	สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันนั้นมีจำนวนมากและหลากหลาย เราจึงควรเลือกใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	๒๙. ความหมายของสินค้าและบริการ ๓๐. สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ๓๑. การใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า	๒	๑๐
๑๐	จ่ายเป็น ออมได้ ไม่ขัดสน	ส ๓.๑ ป. ๑/๒	การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการที่ไม่เกินตัวและคุ้มค่า และรู้จักเก็บออม ไว้ยอส่งผลดีต่อสภาพความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิต	๓๒. ความหมายของการออม ๓๓. การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย ๓๔. วิธีวางแผนการใช้จ่าย ๓๕. ประโยชน์ของการรู้จักเก็บออม ๓๖. ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินไม่เกินตัวและโทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว	๔	๑๒
๑๑	ทำงานดีมีความสุข	ส ๓.๒ ป. ๑/๑	การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างสุจริตนั้น ย่อมส่งผลดีต่อความสงบสุขของครอบครัวและสังคม	๓๗. ความหมาย/ความสำคัญ ของการทำงานประเภทของการทำงาน ๓๘. ผลของการทำงานอย่างสุจริตที่มีต่อครอบครัวและสังคม	๒	๑๒
๑๒	สิ่งแวดล้อมรอบตัว	ส ๕.๑ ป. ๑/๑ ส ๕.๒ ป. ๑/๓	สิ่งต่างๆ รอบตัวเรามีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นเราจึงต้องจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย	๓๙. ประเภทของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ๔๐. สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	๔	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๓	ตำแหน่ง ระยะ ทิศ และแผนผัง	ส ๕.๑ ป. ๑/๒ ป. ๑/๓ ป. ๑/๔	การบอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรานั้น จะต้องรู้ ทิศหลัก และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งเหล่านั้น	๔๑. ตำแหน่ง ระยะ ทิศ ๔๒. แผนผัง	๒	๑๒
๑๔	สภาพอากาศ มนุษย์ กับสภาพแวดล้อม	ส ๕.๑ ป. ๑/๕ ส ๕.๒ ป. ๑/๑ ป. ๑/๒	การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันและการ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจะมีผลต่อมนุษย์ ดังนั้นเรา จึงต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข	๔๓. สภาพอากาศในรอบวัน ๔๔. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ๔๕. การปฏิบัติตนในการดูแลสิ่งแวดล้อม	๖	๑๒
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๒					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒					๒๑	๑๐๐
ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด					-	-
รวมตลอดปีการศึกษา					๔๒	๑๐๐

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ศาสนานำรู้	ส ๑.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๗	ศาสนาทุกศาสนาล้วนแต่มีความสำคัญ และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้กระทำความดีซึ่งศาสนิกชนทุกคนพึงศึกษา ประวัติศาสตร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และนำเสนออย่างที่ดีไปเป็น แนวปฏิบัติตน	๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. สรุปรพุทธประวัติ ๓. ศาสดาของศาสนาอื่น	๒	๑๐
๒	หลักธรรมนำความสุข	ส ๑.๑ ป.๒/๔	การเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ด้วยการไม่ทำชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง	๔. การไม่ทำความชั่ว ๕. การทำความดี ๖. กตัญญูและมงคล ๓๘ ๗. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ๘. พุทธศาสนสุภาษิต ๙. หลักธรรมของศาสนาอื่น	๔	๑๐
๓	เราต้องทำดี	ส ๑.๑ ป.๒/๓ ป.๒/๕	การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และการศึกษาการทำความดีของบุคคลจากตัวอย่างต่าง ๆ รวมทั้งเห็นคุณค่าของการทำความดีเหล่านั้น ช่วยให้ผู้พัฒนาตนเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขในสังคม	๑๐. ประวัติพุทธสาวก (สามเณรราหุล) ๑๑. ชาดก ๑๒. ขาวพุทธตัวอย่าง ๑๓. บุคคลที่กระทำความดี	๒	๑๐
๔	ชาวพุทธที่ดี	ส ๑.๑ ป.๒/๖ ส ๑.๒ ป.๒/๑ ป.๒/๒	ชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติตามมรรยาชาวพุทธ ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาได้ถูกต้อง และสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิ	๑๔. มรรยาชาวพุทธ ๑๕. ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา	๒	๑๐

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				๑๖. การฝึกสติและสมาธิ		
๕	กฎของการอยู่ ร่วมกัน	ส ๒.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๓ ป.๒/๔	ข้อตกลง กฎระเบียบ กฎหมาย เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเป็นข้อปฏิบัติหรือข้อบังคับในการ อยู่ร่วมกัน เพื่อให้คนจำนวนมากสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ขัดแย้งกัน โดยจะต้องยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติตลอดทั้งต้องเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	๑๗. ข้อตกลงของครอบครัว ๑๘. กฎระเบียบของโรงเรียน ๑๙. กฎระเบียบในการใช้สถานที่สาธารณะ ๒๐. หน้าที่ของบุคคล ๒๑. สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ๒๒. การยอมรับผู้อื่นที่แตกต่าง	๔	๑๐
๖	เด็กดีมีมรรยาท	ส ๒.๑ ป.๒/๒	การปฏิบัติตามมรรยาทไทยเกี่ยวกับความเคารพ การยืน การเดิน การฟัง การทักทาย การแต่งกายอย่างเหมาะสม ย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม	๒๓. มรรยาทไทย : การแสดงความเคารพ ๒๔. มรรยาทไทย : การยืน การเดิน การนั่ง และการทักทาย ๒๕. มรรยาทไทย : การแต่งกาย	๒	๑๐
๗	ชุมชนของเรา	ส ๒.๒ ป.๒/๑ ป.๒/๒	สมาชิกทุกคนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือในกิจกรรมของชุมชน การดำเนินงานในโรงเรียน และชุมชนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ	๒๖. ชุมชนและการมีส่วนร่วม ๒๗. การมีส่วนร่วมในชุมชนของฉันทัน ๒๘. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในโรงเรียน ๒๙. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในชุมชน	๔	๑๐
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๒๑	๑๐๐
๘	สินค้าและบริการกับ การใช้จ่ายอย่าง เหมาะสม	ส ๓.๑ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๓	สินค้าและบริการล้วนมาจากทรัพยากรจึงควรใช้ให้เกิดประโยชน์ที่คุ้มค่ามากที่สุด การรู้ที่มาของรายได้และรู้จักบันทึกรายรับและรายจ่ายของครอบครัว ทำให้วางแผนการ	๓๐. ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ๓๑. ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่	๖	๑๔

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ป.๒/๔	ใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมกับรายได้ รวมทั้งสามารถเก็บออมเงิน เพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น	หลากหลาย ๓๒. การประกอบอาชีพที่สุจริตของครอบครัว ๓๓. รายรับและรายจ่ายของครอบครัวและตนเอง ๓๔. การใช้จ่ายที่เหมาะสมและผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสม ๓๕. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง ๓๖. การออมเงิน		
๙	การแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการ	ส ๓.๒ ป.๒/๑ ป.๒/๒	การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการสามารถทำได้ ทั้งใช้เงินเป็น สื่อกลางและไม่ใช้เงิน ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายต่างก็มีบทบาท สำคัญ และมีความสัมพันธ์กัน	๓๗. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้ เงินเป็นสื่อกลาง ๓๘. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงิน เป็นสื่อกลาง ๓๙. ผู้ซื้อกับผู้ขาย ๔๐. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย	๓	๑๔
๑๐	สิ่งแวดล้อมรอบตัว	ส ๕.๑ ป.๒/๑ ส ๕.๒ ป.๒/๑ ป.๒/๒ ป.๒/๔	สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและทรัพยากรธรรมชาติ มี คุณค่าและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของ มนุษย์และ สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ดังนั้นทุกคนจึงควรใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปได้อย่างคุ้มค่า และมี ส่วนร่วมในการฟื้นฟู ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และ ชุมชน	๔๑. สิ่งแวดล้อม ๔๒. ประเภทของทรัพยากร ธรรมชาติ ๔๓. ความสำคัญและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ๔๔. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ๔๕. ผลเสียของสิ่งแวดล้อมไม่ดีที่มีต่อมนุษย์ ๔๖. การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	๕	๑๔

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๑	ตำแหน่งและลักษณะ ทางกายภาพ	ส ๕.๑ ป.๒/๒	การสำรวจหรือศึกษาเกี่ยวกับลูกโลก แผนที่ แผนที่ และ ภาพถ่าย ซึ่งเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษา ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ในโลก	๔๗. ตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ๔๘. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์: ลูกโลก ๔๙. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ :แผนที่ ๕๐. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์: แผนที่ ๕๑. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์:ภาพถ่าย	๒	๑๔
๑๒	ความสัมพันธ์ของ โลก ดวงอาทิตย์ และ ดวงจันทร์	ส ๕.๑ ป.๒/๓ ส ๕.๒ ป.๒/๓	โลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์มีความสัมพันธ์กันทำให้เกิด ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของ มนุษย์	๕๒. ลักษณะของโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ๕๓. การเกิดกลางวัน -กลางคืน ๕๔. การเกิดฤดูกาล ๕๕. การเกิดข้างขึ้น-ข้างแรมและการเกิดน้ำขึ้น- น้ำลง	๔	๑๔
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๒					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒					๒๑	๑๐๐
ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด					-	-
รวมตลอดปีการศึกษา					๔๒	๑๐๐

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	ศาสนาของเรา	ส ๑.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒	พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันเกิดจากความศรัทธา การศึกษาพุทธประวัติและประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นยอมทำให้ได้คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติ	๑. ความสำคัญของศาสนา ๒. พุทธประวัติ ๓. ประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น	๒	๑๐
๒	เครื่องยึดเหนี่ยวใจ	ส ๑.๑ ป.๓/๔ ป.๓/๕ ป.๓/๖ ป.๓/๗	การแสดงความเคารพพระรัตนตรัยและการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา ย่อมทำให้การดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง การสวดมนต์ แผ่เมตตา การมีสติเป็นพื้นฐานของสมาธิ ศาสนิกชนทุกคนพึงปฏิบัติตนต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่นอย่างเหมาะสม	๔. เบญจศีล ๕. เบญจธรรมและสติสัมปชัญญะ ๖. สังคหวัตถุ ๔ และฆราวาสธรรม ๔ ๗. อัตถะ ๓ และกตัญญูทศเวทีต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ๘. มงคล ๓๘ และพุทธศาสน-สุภาษิต ๙. หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ๑๐. ศาสนบุคคล ศาสนวัตถุและศาสนสถาน ๑๑. พระคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ๑๒. การทำจิตให้สะอาด และการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา	๔	๑๒
๓	แบบอย่างที่ดี	ส ๑.๑ ป.๓/๓	การศึกษาประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างยอมทำให้ได้ข้อคิดและคติธรรมอันเป็น	๑๓. ประวัติพุทธสาวก ๑๔. ชาดก	๒	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			แบบอย่างที่ดี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิตได้	๑๕. ชาวพุทธตัวอย่าง		
๔	ชาวพุทธที่ดี	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓	พุทธศาสนิกชนทุกคนพึงปฏิบัติตน อย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของ ศาสนา ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม วันสำคัญ ทางศาสนาและแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	๑๖. มรรยาทชาวพุทธ (๑) ๑๗. มรรยาทชาวพุทธ (๒) ๑๘. ศาสนพิธี : การอาราธนาศีลและการสมาทานศีล ๑๙. ศาสนพิธี : การจัดโต๊ะหมู่บูชา ๒๐. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	๒	๑๒
๕	วิถีชีวิตของเรา	ส ๒.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ป.๓/๔	การศึกษาประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว ท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของผู้คนในแต่ละ วัฒนธรรม ความสำคัญของวันหยุดราชการ ตลอดจน ประวัติและผลงานของบุคคลที่ทำ ประโยชน์ให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น และคุณค่าของ การทำความดียอมเป็นประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม	๒๑. ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว ๒๒. ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ๒๓. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของตนเองและ ผู้อื่น ๒๔. สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ๒๕. วันหยุดราชการที่เกี่ยวข้องกับชาติและพระมหากษัตริย์ ๒๖. วันหยุดราชการที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ๒๗. วันหยุดราชการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี และวัฒนธรรม ๒๘. บุคคลตัวอย่างของท้องถิ่น (๑) ๒๙. บุคคลตัวอย่างของท้องถิ่น (๒)	๔	๑๒
๖	หลักประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓	การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มคน โดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและตัวแทนออกเสียง นอกจากนั้นสมาชิกในชุมชนทุกคนยังต้องมี	๓๐. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ๓๑. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย ๓๒. ลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียน	๕	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			บทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	๓๓. วิธีการเลือกตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียน ๓๔. การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและโรงเรียน ๓๕. การออกเสียงในชุมชน ๓๖. การเปลี่ยนแปลงในชุมชน ๓๗. การเปลี่ยนแปลงในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน		
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๒๑	๑๐๐
๗	สินค้าและบริการกับการดำรงชีวิต	ส ๓.๑ ป.๓/๑	สินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์มีอยู่หลายประเภท ซึ่งจะต้องรู้หลักการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า	๓๘. สินค้าที่จำเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ๓๙. ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการ ๔๐. หลักการเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็น ๔๑. ตัวอย่างการเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็น ๔๒. การเลือกซื้อสินค้าและบริการ	๓	๑๔
๘	การวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง	ส ๓.๑ ป.๓/๒ ส ๓.๒ ป.๓/๒	ประชาชนทุกคนต้องรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินของตน และมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อรัฐจะได้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ	๔๓. การวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง ๔๔. การทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์การใช้จ่าย ๔๕. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของฉันท ๔๖. การวางแผนหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ๔๗. การวางแผนนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ๔๘. การวางแผนใช้จ่ายเงินของฉันท ๔๙. ความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ๕๐. ประเภทของภาษี	๖	๑๔

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				๕๑. บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี ๕๒. ภาษีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน		
๙	การผลิตและการ แข่งขันทางการค้า	ส ๓.๑ ป.๓/๓ ส ๓.๒ ป.๓/๓	ทรัพยากรที่เรานำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมีอยู่อย่างจำกัด การแข่งขันทางการค้ามีผล ทำให้ราคาสินค้าลดลง	๕๓. ผู้ผลิตและผู้บริโภค ๕๔. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ๕๕. การแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ๕๖. การแข่งขันทางการค้า ๕๗. ผลกระทบของการแข่งขันทางการค้า	๒	๑๔
๑๐	สิ่งต่างๆ รอบตัวเรา	ส ๕.๑ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓	แผนที่ แผนที่ และภาพถ่ายมีความสำคัญในการ ใช้หาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน แสดงที่ตั้งของ สถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นข้อมูลทำให้รู้ความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางกายภาพกับลักษณะของสังคมของ ชุมชน	๕๘. แผนที่ ๕๙. การใช้แผนที่:แผนที่ของโรงเรียน ๖๐. การใช้แผนที่:แผนที่ของชุมชน ๖๑. การเขียนแผนที่อย่างง่าย ๖๒. ประเภทของแผนที่ ๖๓. ประโยชน์ของแผนที่ ๖๔. การใช้แผนที่ ๖๕. ภาพถ่าย ๖๖. ลักษณะภูมิประเทศ ๖๗. ลักษณะภูมิอากาศ ๖๘. ทรัพยากรธรรมชาติ ๖๙. ความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับ ลักษณะทางสังคมในชุมชน	๔	๑๔

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑๑	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ส ๕.๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ป.๓/๔ ป.๓/๕	สภาพแวดล้อมในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป มีการพึ่งพาสีงแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ส่งผลให้เกิดมลพิษนอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันของเมืองและชนบท	๗๐. สภาพแวดล้อมของชุมชนในอดีตและปัจจุบัน ๗๑. สภาพแวดล้อมในชุมชนของฉันทจากอดีตถึงปัจจุบัน ๗๒. ประเภทของสิ่งแวดล้อม ๗๓. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ๗๔. ลักษณะของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ๗๕. มลพิษที่เกิดจากการกระทำของคน ๗๖. การเพิ่มและการสูญเสียสิ่งแวดล้อม ๗๗. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ๗๘. การเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	๔	๑๔
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒					๒๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๒					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒					๒๑	๑๐๐
ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด					-	-
รวมตลอดปีการศึกษา					๔๒	๑๐๐

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ประวัติและความสำคัญของศาสนา	ส ๑.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๘	ศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน การศึกษาประวัติของศาสนา ศาสดาของแต่ละศาสนา จะทำให้เกิดความเข้าใจศาสนาต่าง ๆ มากขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	๑. ความสำคัญของศาสนา ๒. พระพุทธศาสนา ๓. ศาสนาคริสต์ ๔. ศาสนาอิสลาม	๔	๑๐
๒	หลักธรรมของศาสนา	ส ๑.๑ ป.๔/๔ ป.๔/๗	ศาสนาต่าง ๆ จะมีหลักธรรมคำสอนที่แตกต่างกัน การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อให้อยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	๕. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ๖. หลักธรรมสำคัญของศาสนาคริสต์ ๗. หลักธรรมสำคัญของศาสนาอิสลาม	๔	๑๐
๓	เชื่อมั่นในการทำ ความดี	ส ๑.๑ ป.๔/๓ ป.๔/๕	แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติพระสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างเป็นแนวทางให้เกิดการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	๘. คนดีที่น่าชื่นชม แบบอย่างความดี ๙. ศาสนิกชนตัวอย่าง	๕	๑๐
๔	ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๑ ป.๔/๖ ส ๑.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	ศาสนิกชนที่ดีต้องประพฤติปฏิบัติตนในศาสน-พิธี และพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามมรรยาทของศาสนาและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถาน ที่ตนนับถือ	๑๐. การสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ๑๑. การบริหารจัดการและเจริญปัญญาการฝึกให้มีสติ ๑๒. การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	๗	๑๐

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				๑๓. ความสำคัญของ ศาสนสถาน ๑๔. มรรยาทของศาสนิกชนที่ดี ๑๕. ศาสนพิธี		
๕	สมาชิกที่ดีของชุมชน	ส ๒.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓ ป.๔/๕	สมาชิกที่ดีของชุมชนย่อมต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามวิถี ประชาธิปไตยเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และคำนึงถึงสิทธิ พื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ และสามารถอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	๑๖. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ๑๗. ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย ๑๘. สิทธิพื้นฐานสำหรับเด็ก ๑๙. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	๗	๑๐
๖	วัฒนธรรมท้องถิ่น	ส ๒.๑ ป.๔/๔	วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งมี ความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น	๒๐. ความหมาย ลักษณะ และประเภทของวัฒนธรรม ๒๑. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ๒๒. สาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมของท้องถิ่นแตกต่างกัน	๕	๑๐
๗	การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประชาชน มีบทบาท หน้าที่ เสรีภาพ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตาม ระบอบประชาธิปไตย ร่วมกันไปเลือกตั้ง เคารพใน สถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการ ปกครอง	๒๓. อำนาจอธิปไตยและ ความสำคัญของระบอบ ประชาธิปไตย ๒๔. การเลือกตั้ง ๒๕. สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ๒๖. ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ใน สังคมไทย	๗	๑๐
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๓๙	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๔๐	๑๐๐
๘	การบริโภคสินค้าและ บริการ	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒	ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ นั้นมีหลายประการ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย ตัวสินค้า	๒๗. สินค้าและบริการ ๒๘. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	๘	๑๐

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ซึ่งผู้บริโภคมีสิทธิพื้นฐาน และรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	๒๙. การคุ้มครองผู้บริโภค ๓๐. สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค ๓๑. เครื่องหมายรับรองคุณภาพสินค้าและบริการ ๓๒. หลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ		
๙	เศรษฐกิจพอเพียง	ส ๓.๑ ป.๔/๓	หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีดุลยภาพ	๓๓. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ๓๔. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓๕. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	๕	๑๒
๑๐	เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย	ส ๓.๒ ป.๔/๑	ในแต่ละชุมชนย่อมมีอาชีพ สินค้า และบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชน มีการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน	๓๖. เศรษฐกิจชุมชน ๓๗. ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน ๓๘. การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจในชุมชน ๓๙. ชุมชนเข้มแข็ง	๔	๑๒
๑๑	เงินทองของมีค่า	ส ๓.๒ ป.๔/๒	เงินมีหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการต่าง ๆ ในแต่ละประเทศจะมีสกุลเงินที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ	๔๐. ความหมายของเงิน ๔๑. หน้าที่ของเงินในระบบเศรษฐกิจ ๔๒. ประเภทของเงิน	๕	๑๒
๑๒	แผนที่ ภาพถ่าย	ส ๕.๑ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	แผนที่และภาพถ่าย เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ใช้สำหรับอธิบายลักษณะทางกายภาพ ตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัด ทำให้เรียนรู้เนื้อหาทางภูมิศาสตร์ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น	๔๓. ความสำคัญของแผนที่ ๔๔. ชนิดของแผนที่ ๔๕. การใช้แผนที่ ๔๖. ข้อมูลจากแผนที่จังหวัดของเรา ๔๗. ภาพถ่าย	๗	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๓	สภาพแวดล้อมรอบตัวเรา	ส ๕.๒ ป.๔/๑ ป.๔/๒ ป.๔/๓	สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ชุมชนอาศัยอยู่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชนด้วย ดังนั้นทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	๔๘. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ๔๙. สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการประกอบอาชีพ ๕๐. สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย ๕๑. สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการบริโภค ๕๒. ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด ๕๓. ผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด ๕๔. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๕๕. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	๑๐	๑๒
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒					๓๙	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๒					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒					๔๐	๑๐๐
ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด					-	-
รวมตลอดปีการศึกษา					๘๐	๑๐๐

การวิเคราะห์ตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐานสู่เนื้อหา
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

หน่วยที่	บทที่	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑. ศาสนาของเรา	๑. ความสำคัญ และประวัติ พระพุทธศาสนา	ส ๑.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒	การศึกษาพุทธประวัติหรือประวัติของศาสดาอื่น ย่อมทำให้ได้คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	๑. ความสำคัญของศาสนา ๒. ประวัติ พระพุทธศาสนา	๑ ๒	๘
	๒. หลักธรรมของศาสนา	ส ๑.๑ ป.๕/๕ ป.๕/๗	การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา หลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือ ย่อมทำให้สามารถพัฒนาตนและสิ่งแวดล้อมไปในทางที่ถูกต้อง	๓. พระรัตนตรัย ๔. การไม่ทำชั่ว ๕. การทำดี และทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ ๖. พุทธศาสนสุภาษิต	๒ ๑ ๒ ๒	๘
	๓. เรียนรู้แบบอย่างที่ดี	ส ๑.๑ ป.๕/๓ ป.๕/๔	การศึกษาพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ประวัติสาวก ชาตก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ย่อมทำให้ได้ข้อคิดจากคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	๗. แบบอย่างการทำความดี ๘. พระไตรปิฎก	๒ ๒	๘
	๓. ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๑ ป.๕/๖ ส ๑.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	ศาสนิกชนที่ดีพึงจัดกิจกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาอย่างเหมาะสม มีมรรยาท สวดมนต์ แผ่เมตตา และมีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิ	๙. พิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๑๐. มรรยาทของศาสนิกชนที่ดี ๑๑. การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา	๒ ๒ ๒	๑๐

หน่วยที่	บทที่	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒. หน้าที่พลเมือง	๑. สิทธิเด็ก	ส ๒.๑ ป.๕/๒	เด็กทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับ การปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้นทุกฝ่ายจึงต้องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กจากการละเมิดสิทธิ	๑๒. การละเมิดสิทธิเด็ก ๑๓. การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย ๑๔. แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ๑๕. การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย	๑ ๑ ๑ ๒	๘
	๒. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ป.๕/๑	การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมนั้น ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามตามสภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี	๑๖. การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ ๑๗. การปฏิบัติตนตามสิทธิและเสรีภาพ ๑๘. คุณลักษณะของพลเมืองดี	๒ ๑ ๑	๘
	๓. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ส ๒.๑ ป.๕/๓ ป.๕/๔	วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย ดังนั้นทุกคนจึง ควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	๑๙. ๑๙. ความหมายและประเภทของวัฒนธรรมไทย ๒๐. วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อคนไทย ๒๑. คุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ๒๒. การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ๒๓. ความหมาย ประเภท ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒๔. ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒๕. การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑	๒๐

หน่วยที่	บทที่	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	๔.การปกครองส่วนท้องถิ่น	ส ๒.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔	การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการปกครองส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยมีการกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ บทบาทหน้าที่ วิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างชัดเจน มีการดำเนินงานที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อท้องถิ่น	๒๖. การปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๗. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น ๒๘. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริการสาธารณะประโยชน์ในชุมชน	๑ ๑ ๑	
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๔๐	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๔๐	๑๐๐
๓. เศรษฐศาสตร์น่ารู้	๑.การผลิตสินค้าและบริการ	ส ๓.๑	ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน เงิน และผู้ประกอบการ และยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นตัวกำหนดปริมาณสินค้าและบริการ ซึ่งส่งผลให้การผลิตสินค้าและบริการในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน	๒๘. การผลิตสินค้าและบริการ ๒๙. ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ๓๐. ปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดปริมาณสินค้าและบริการ ๓๑. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค ๓๒. การผลิตสินค้าและบริการของท้องถิ่นต่าง ๆ	๑ ๑ ๑ ๑ ๒	๑๔
	๒. ธนาคารและการกู้ยืมเงิน	ส ๓.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒	ธนาคาร เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับฝากเงินและให้กู้ยืมเงิน ซึ่งการกู้ยืมเงินมีทั้งผลดีและผลเสีย	๓๓. หน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร ๓๔. การฝากเงินและการถอนเงิน	๑ ๒	๘

หน่วยที่	บทที่	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ร่วมมือกันเสนอแนวคิดในการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	๔๘. สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค	๓	
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒					40	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๒						๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒					๔๐	๑๐๐
ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด					-	-
รวมตลอดปีการศึกษา					๘๐	๑๐๐

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
โดยนางสาวธัญญา สกุลซัง ครูโรงเรียนวัดแค ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	ศาสนาต่าง ๆ	ส ๑.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้นับถือ การศึกษาประวัติของศาสนา และหลักธรรมคำสอนของศาสนาจะทำให้เกิดความรู้สึกศรัทธาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. พุทธประวัติ ๓. ประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ	๓	๓
๒	หลักธรรมนำความสุข	ส ๑.๑ ป.๖/๔ ป.๖/๗ ป.๖/๘ ป.๖/๒	พระรัตนตรัยมีความสำคัญซึ่งทุกคนพึงแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ปฏิบัติดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	๔. ศรัทธา ๔ และพุททกิจ ๕ ๕. อริยสัจ ๔ และหลักกรรม ๖. พระสงฆ์ ๗. ไตรสิกขา ๘. การไม่ทำความชั่ว ๙. การทำความดี ๑๐. หลักคำสอนของศาสนาอื่น	๙	๓
๓	เรียนรู้สิ่งที่ดี	ส ๑.๑ ป.๖/๓ ป.๖/๕ ป.๖/๖	พุทธศาสนิกชนทุกคนควรนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก ชาดก ศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติ และพัฒนาจิตตามแนวทางของพระพุทธศาสนา	๑๑. แบบอย่างการทำความดี ๑๒. การพัฒนาจิตตาม ๑๓. แนวทางของศาสนา	๓	๓
๔	ศาสนิกชนที่ดีและ	ส ๑.๑ ป.๖/๙ ส ๑.๒ ป.๖/๑	ศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างก็มีลักษณะสำคัญ ศาสนิกชนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้า	๑๔. ศาสนสถาน และการปฏิบัติตนที่เหมาะสม ๑๕. มรรยาทของศาสนิกชน	๕	๓

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	ศาสนพิธีนักรู้	ป.๖/๒ ป.๖/๓ ป.๖/๔	ร่วมพิธีอย่างมีมรรยาท ชาวพุทธทุกคนต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	๑๖. พิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ๑๗. พิธีกรรมสำคัญของศาสนาอื่น		
๕	กิจกรรมประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่างก็มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาชนไทยในท้องถิ่นและประเทศ ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง การปกครองระบอบประชาธิปไตย	๑๘. บทบาท หน้าที่ของรัฐบาล ๑๙. บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐. กิจกรรมประชาธิปไตย ๒๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	๗	๘
๖	กฎหมายนักรู้	ส ๒.๑ ป.๖/๑	กฎหมายเป็นข้อบังคับให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ การปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย ย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้	๒๒. กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก ๒๓. กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ๒๔. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ๒๕. เทศบัญญัติข้อบัญญัติ อบจ. อบต.	๕	๑๐
๗	วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง	ส ๒.๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓ ป.๖/๔	วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงควรธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม และแสดงออกถึงมรรยาทไทยได้อย่างเหมาะสม	๒๖. วัฒนธรรมกับสังคมไทย ๒๗. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย ๒๘. มรรยาทไทย ๒๙. คุณค่าทางวัฒนธรรมและการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	๔	๑๐

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๘	ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์	ส ๒.๑ ป.๖/๕	การรับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ในการเลือกรับจึงจะเกิดประโยชน์	๓๐. ข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์ ๓๑. ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสารและเหตุการณ์	๓	๑๐
รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๑					๓๙	๗๐
สอบปลายภาคเรียนที่ ๑					๑	๓๐
รวมตลอดภาคเรียนที่ ๑					๔๐	๑๐๐
๙	ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริหารที่รู้เท่าทัน	ส ๓.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓	ผู้ผลิตย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการผลิต ผู้บริโภคต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ทั้งนี้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	๓๒. บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต ๓๓. การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ๓๔. บทบาทของผู้บริโภคในการบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ๓๕. การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ๓๖. การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร ๓๗. การวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	๑๑	๑๐
๑๐	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	ส ๓.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๒	หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งในระดับหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล นอกจากนั้นผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	๓๘. หน่วยเศรษฐกิจ ๓๙. การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ๔๐. ภาษี ๔๑. สิทธิของผู้บริโภค ๔๒. สิทธิของผู้ใช้แรงงาน ๔๓. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	๖	๑๒
๑๑	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ป.๖/๑	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย แผนที่ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการศึกษาและค้นคว้าลักษณะสำคัญและสังคมของประเทศ	๔๔. แผนที่ที่ใช้ศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพ ๔๕. แผนที่ที่ใช้ศึกษาลักษณะทางด้านสังคม ๔๖. ภาพถ่ายที่ใช้ศึกษาทางด้านลักษณะทางกายภาพ	๔	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑๒	ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การศึกษาลักษณะทางกายภาพและภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย สามารถหาข้อมูลได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์	๔๗. ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย ๔๘. ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย ๔๙. ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย ๕๐. ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย ๕๑. ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย	๗	๑๒
๑๓	ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	ส ๕.๑ ป.๖/๒	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทำให้เข้าใจการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อการดำรงชีวิต และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย	๕๒. ภัยธรรมชาติ ๕๓. ความสัมพันธ์ของ ๕๔. ลักษณะทางกายภาพ ๕๕. กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	๓	๑๒
๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ส ๕.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพและวัฒนธรรม จึงควรมีแผนใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	๕๖. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๕๗. ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๕๘. สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ ๕๙. ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ ๖๐. แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๖๑. การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘	๑๒

ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	แผนการจัด การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			รวมคะแนนปลายภาคเรียนที่ ๒		๓๙	๗๐
			สอบปลายภาคเรียนที่ ๒		๑	๓๐
			รวมตลอดภาคเรียนที่ ๒		๔๐	๑๐๐
			ข้อสอบกลาง/ส่วนกลางกำหนด		-	-
			รวมตลอดปีการศึกษา		๔๐	๑๐๐

เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดแค พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดเกณฑ์สำหรับการจบการศึกษา ดังนี้

เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

๑. ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน จำนวน ๕,๐๔๐ ชั่วโมง และรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน ๗๒๐ ชั่วโมง และมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานผ่านทุกรายวิชา
๒. ผู้เรียนต้องมีการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป
๔. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียน “ผ่าน” ทุกกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

๑. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

๒. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเองกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

๔.๑ บทบาทของผู้สอน

๑) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

๒) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

๔) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

๕) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

๖) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

๗) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

๔.๒ บทบาทของผู้เรียน

๑) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

๒) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

๓) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

๔) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

๕) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่าย การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

๒. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหา สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็สื่อการเรียนรู้

๓. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการ เรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๔. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

๕. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๖. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อ การเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึง หลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคง ของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อ พัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะ สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่

แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

๒. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

๓. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๔. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

๑. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

๑.๑ การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้น ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๒ การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คิทธิวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

๑.๓ การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น ๑ ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา

๒.๑ เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

(๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(๒) ผู้เรียนต้องมีการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิทธิวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย ให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๑.๑ ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖)

๑.๒ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตรโดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖)

๒. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และ เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
๒. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตาม ประกาศ หรือ แนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารจัดการหลักสูตร

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญคือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับท้องถิ่นโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่เป็นความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงาน สังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา